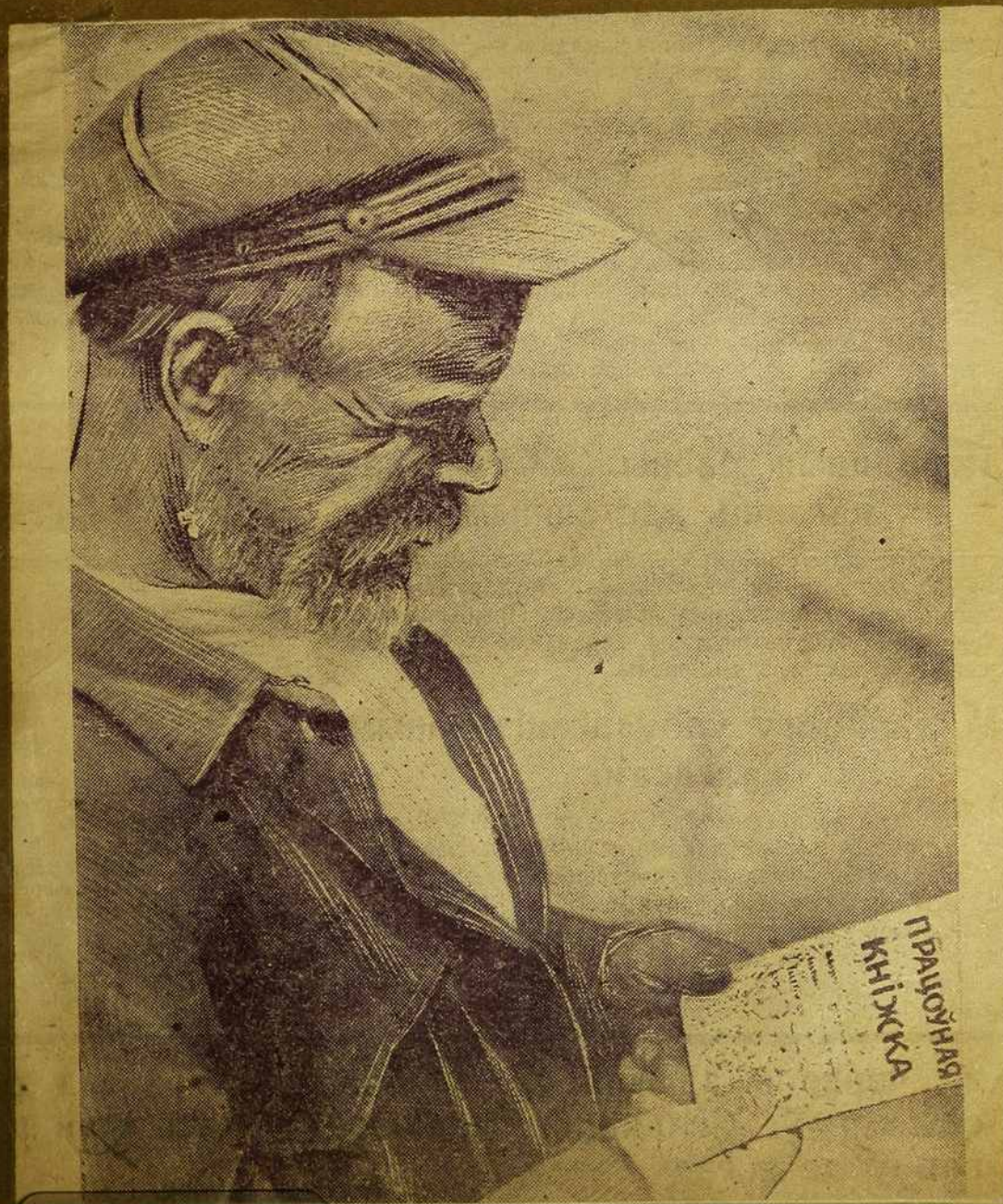

Шляхі

10

КАЛЕКТЪВІЗАЦЫ

Пасляваеннае
— на часопіс —
ВІЗАЦЫІ“
БССР. Выдавецтва
Беларусі“
... і працу
творчых таварыстваў
... кожная вёска
... Члены калгаснік,
... павінен чытаць
... КЛЕКТЫВІЗАЦЫІ“
... раз у месяц на 32-х
... і каштуе ўсяго толькі:
... 3 руб.
... 1 „ 50 к.
... — 75 „
... — 25 „
... альбо лістаносцу
... аспісу: —
... -гі паверх.
3

Адказваем на ліст менскіх ударнікаў друку

У адказ на ліст менскіх ударнікаў друку рэдакцыя часопісі „Шляхі Калектывізацыі“ бярэ на сябе наступныя абавязацельствы:

1) Арганізаваць праз часопіс збор прапаноў селькораў-калгаснікаў да Ўсебеларускага зьезду рабселькораў.

2) З мэтай узмацнення кіраўніцтва селькорамі—акрамя рэгулярнай пасылкі ня менш 1 разу ў месяц дырэктыўных лістоў селькорам—завесці ў часопісі сталы аддзел „Перапіска з рабселькорамі“, у якім зьмяшчаць парады і адказы на запытаньні. Адначасова ўзмацніць існуючую пісьмовую сувязь з селькорамі.

Да Ўсебеларускага зьезду рабселькораў зьмясціць на старонках часопісі артыкул аб чарговых задачах рабселькораў.

3) Для больш шырокага ўцягненьня ў супрацоўніцтва часопісі калгаснікаў і рабочых саўгасаў—практыкаваць пастаноўку дакладаў аб працы часопісі „Шляхі Калектывізацыі“ ў буйнейшых калгасах, саўгасах і МТС. Да канца гэтага году зрабіць такія даклады ня менш як у 3-х калгасах.

4) Уззяць шэфства над 3-ма насыценгазэтамі ў калгасах і наладзіць там работу з селькорамі.

5) Арганізаваць на старонках часопісі абмен вопытам работы калгасных насыценгазэт.

6) Падрыхтаваць 2-х работнікаў у газэце ці часопісу з ліку селькораў-калгаснікаў.

7) З мэтай узмацнення апэрацыйнасьці работы рэдакцыі і найлепшага асьвятленьня на старонках часопісу вопыту работы калектыўных гаспадарак—увесці ў работу рэдакцыі дасканалую плянаваньне. Пляны нумароў часопісі старацца даводзіць да кожнага селькора часопісі „Шляхі Калектывізацыі“.

8) Адпрацаваць ня менш 2-х гадзін на суботніку ў карысьць нізавога друку.

Рэдакцыя часопісі „Шляхі Калектывізацыі“

Перадавыя раёны СССР дапамагаюць адстаючым

Гэтымі днямі з украінскай ССР прыяджае ў БССР 300 лепшых калгаснікаў у дапамогу па арганізацыі калгаснага прыліву. Прыбываючыя таварышы будуць пасланы пераважна ў адстаючыя па калектывізацыі раёны.

У дапамогу ўноўарганізаваным калгасам.

Перадавыя калгасы БССР вылучылі 700 лепшых калгаснікаў у дапамогу ўноўарганізаваным.

У сувязі з вялікай колькасьцю арганізаваных новых калгасаў—Калгасцэнтр БССР паставіў: накіраваць у новыя калгасы ў парадку добраахвотнасьці дадаткова яшчэ 1000 лепшых калгаснікаў з старых калгасаў тэрмінам ня менш, як на 6 месяцаў.

З Ў М Е С Т

У бой за далейшыя посьпехі
Баявымі тэмпамі забясьпечым посьпехі ўборкі

Аб доглядзе пасаваў папаравай і ўборочнай кампаніі.

Уключаецца ў конкурс на лепшае правядзеньне веснавой сяўбы.

Аўчынікі. Выправіць недахопы на хаду.

Модлін. Не аддадзім пераходны сыяг.

Канькоў. Змагаемся за выкананьне пляна.

Савіцкі. Працуем па ўдарнаму.

Дымкоў. Заданьне выканаем.

Шумілаў. Падрыхтоўка да сяўбы дала новы прыліў.

Гарэлік. Не адстанем у сябе.

Скавінскі. Гаспадарча-арганізацыйнае замацаваньне калгасаў—баявая задача.

Круглоў. За правільную пасьбу жыўлы ў калгасах і саўгасах.

Сяргееў. Белакрыльнік — суратат корму для жывёлы.

25 чэрвеня адчыняецца Ўсебеларускі зьезд рабселькораў. Селькоры сьпяшэце з дасылкай прапаноў да зьезду

Шлях калектывізацыі

ОРГАН НАРКАМЗЕМУ І БЕЛКАЛГАСЦЭНТРУ БССР

Адрас рэдакцыі:
Менск, Савецкая, 68
2 паверх, тэл. 14—60

№ 10-май-1931

ВЫХОДЗІЦЬ
ДВА РАЗЫ ў МЕСЯЦ

45 і ня менш

процантаў калектывізацыі да 1 студзеня 1932 г.
па гаспадаркам і ня менш 45 па плошчы да
асеньняй сяўбы гэтага году.

Не застаўлівацца на дасягнутых
посьпехах. Упарта змагацца за выка-
наньне кантрольных лічбаў калекты-
візацыі на 1931 г.

У БОЙ ЗА ДАЛЕЙШЫЯ ПОСЬПЕХІ!

„Выходзячы з дасягнутага ўз-
роўню калектывізацыі, разгорт-
ваньня МТС, саўгаснага будаўніц-
тва і павароту бядняцка-серадняц-
кіх мас на шлях калектывізацыі,
створана магчымасьць ва ўмовах
БССР дасягнуць процанту калек-
тывізацыі ў веснавую пасеўную
кампанію да 30 проц.“.

Гэтая дырэктыва студзеньскага
пленуму ЦК КП(б)Б у асноўным
выканана. Калектывізацыя бяд-
няцка-серадняцкіх гаспадарак
БССР дасягнула 30 процантаў.

Значная колькасць раёнаў пе-
равысіла гэты процант, напрыклад:
Лепельскі раён калектывізаваны
на 65 проц., Клімавіцкі — на 60,
Хоцімскі — 55, Касьцюковіцкі — 52
і інш. Тэмп калектывізацыі пасту-
пова нарастае.

Аднак, ня гледзячы на маючыся
дасягненьні ў адносінах калекты-
візацыі, выкананьня ў асноўным
процанту калектывізацыі, які вы-
значыў на весну гэтага году пле-
нум ЦК КП(б)Б — мы ні ў якім разе
ня можам задаволіцца дасягну-

тымі посьпехамі. Трэба ня толькі не паслабляць, а падвоіць і па-троіць энэргію ўсіх партыйных, савецкіх і калгасных органаў на сваечасовае выкананьне і перавыкананьне кантрольных меркаваньняў калектывізацыі — да 1 студзеня 1932 году 45 проц. і ні ў якім разе ня менш.

Асабліва трэба ўзмацніць тэмпы калектывізацыі ў адстаючых раёнах.

Такія раёны, як Быхаўскі — калектывізаваны на 18 проц., Барысаўскі — 17 проц., Гомельскі — 15, Бабруйскі — 14, Рэчыцкі — 13, Гарадоцкі — 12 і інш. — ганебна плятуцца ў хвасьце. Памянёныя раёны да гэтага часу не разгарнулі яшчэ сапраўдную большавіцкую масавую работу сярод бядняцка-серадняцкіх мас аднаасобнікаў па арганізацыі калгаснага прыліву. „Пасьля ліквідацыі перагібаў мінулага году ў калгасным руху ў цэлым радзе раёнаў, замест арганізацыі калгаснага прыліву панавала, а ў некаторых раёнах і цяпер пануе, праваапартуністычная стаўка на самацёк“. Гэтае ўказаньне красавіцкага пленуму ЦК КП(б)Б у адносінах шэрагу раёнаў застаецца зусім правільным і зараз.

Галоўнейшай задачай партыйных, савецкіх, камсамольскіх арганізацый і ўсёй калгаснай сыстэмы зьяўляецца — далейшая барацьба за калгасны прыліў. Работа сярод беднякоў і сяраднякоў — аднаасобнікаў павінна праводзіцца на аснове дырэктыў партыі і пастаноў 6-га Ўсесаюзнага зьезду саветаў.

Упарта змагацца з супраціўленьнем кулака, выкрываць яго манэўры і мабілізаваць калгаснікаў і бядняцка-серадняцкія масы аднаасобнікаў — рашуча ламаць яго супраціўленьне і забясьпечыць баявыя тэмпы калектывізацыі. „Работу па калектывізацыі ні ў якім разе не адрываць ад гаспадарчага замацаваньня арганізаваных калгасаў (абугуленьне цягавай сілы, інвэнтару, кармоў і насенных фондаў)“.

Бязьлітасная барацьба з праваапартуністычнай стаўкай на самацёк, а таксама і „лявацкімі“ загібамі ў калгасным будаўніцтве.

Перадавыя раёны павінны за раз-жа ўзяць на буксір адстаючыя ў адносінах калектывізацыі. Безадкладна паслаць у Быхаўскі, Барысаўскі, Гомельскі, Бабруйскі, Рэчыцкі, Гарадоцкі і іншыя раёны, якія адстаюць па калектывізацыі — лепшых калгаснікаў з перадавых раёнаў у дапамогу па арганізацыі калгаснага прыліву.

Дырэктыва студзеньскага пленуму ЦК КП(б)Б павінна быць выканана і перавыканана ўсімі раёнамі.

Калгаснікі, пад кіраўніцтвам КП(б)Б, яшчэ больш мабілізуйце сваю энэргію на пасьпяховае завяршэньне веснавой сяўбы, на барацьбу за далейшыя посьпехі калектывізацыі.

За 45 процантаў да канца бягучага году!

За суцэльную калектывізацыю і на гэтай аснове ліквідацыю кулацтва як клясы!

БАЛЬШАВІЦКАЯ СЯУБА -- ПАТРА- БУЕ БАЛЬШАВІЦКАЙ УБОРКІ

Узмацняючы тэмпы сяўбы—за-раз-жа распачаць падрыхтоўку да ўборкі ўраджаю. Безадкладна скласьці ў кожным калгасе дасканалыя пляны ўборкі.

Прывесьці ў гатоўнасьць уборач-ныя машыны.

БАЯВЫМІ ТЭМПАМІ ЗАБЯСПЕЧЫМ ПОСЬПЕХІ ЎБОРКІ

Больш двухсот тысяч бяднячка-серад-няцкіх гаспадарак, аб'яднаўшыся ў кал-гасы, праводзяць веснавую сяўбу калек-тыўна. Ужо ўвесну гэтага году пасеўная плошча яравых у калгасах складае звыш 832.000 га. Значна зьмянілася структура пасеўнай плошчы яравых у бок павялічэньня тэхнічных і працаёмных культур. Аднак посьпехі ў справе калек-тывізацыі і веснавой сяўбы могуць быць замацаваны належным доглядам за па-севамі і пасьпяховым правядзеньнем уборачнай кампаніі. Таму перад кал-гаснымі органамі і кожным калгасьнікам стаіць баявая задача ня толькі па-баль-шавіцку пасеяць, а і па-бальшавіцку са-браць ураджай.

Трэба сказаць, што ўборачная кампанія гэтага году будзе праходзіць у менш спрыяючых умовах. З-за кліматычных умоў позна пачалася сяўба і тым самым скарачаны тэрміны догляду за ўраджаем і тэрміны падрыхтоўкі да ўборкі. Убо-рачная кампанія мінулага году павінна таксама паслужыць нам у гэтым годзе вялікім урокам. У радзе калгасаў з-за несваячасовай і належнай падрыхтава-

насьці і дрэннай работы, частка ўра-джаю як, напрыклад, ільну, бульбы засталася няўбранай. Галоўнае ў час уборачнай кампаніі—гэта чоткасьць у рабоце, правільная расстаноўка рабочай сілы калгасу, гібкасьць у апэрацыйным кіраўніцтве работамі, хуткасьць і свая-часовасьць ўборкі ўсіх культур пасеваў з тым, каб убраць з палёў прадукцыю без якіх-бы та ня было страт.

Сваячасовае і поўнае правядзеньне ўборачнай кампаніі мы зможам забясп-печыць толькі пры ўмовах шырокай мабілізацыі ўсёй калгаснай масы навокал гэтай важнай і адказнай палітычна-гаспадарчай задачы і калі як у цэнтры, так і на мясцох усе партыйныя, пра-фэсійнальныя, камсамольскія, савецкія і гаспадарчыя арганізацыі паставяць у цэнтр увагі сваёй работы гэтае пытаньне.

Пасьпяховае выкананьне пляну ўборкі залежыць галоўным чынам ад правільнай арганізацыі рабочай і цягавай сілы ў кожным калгасе, правільнага і поўнага скарыстаньня маючыхся ўборачных ма-шын, правільнай арганізацыі і шырокага ўжываньня сацыялістычных форм і мэ-

тадаў працы, сацспаборніцтва і ўдарніцтва.

Важнае значэнне ў справе забяспечання падвышэння ўраджайнасці набывае работа па догляду за пасевамі. Прымяненне агранамічна-культурных мерапрыемстваў у час веснавога і летняга перыяду неабходна для нармальнага развіцця ўсіх пасеваў, падняцця ўраджайнасці. Усе калгасы павінны ўключыць у сваю вытворчую праграму з календарным плянавым расьпісаннем работ поліва гароду, кармавых корань-плодаў, ільну і канпель, а таксама баранаваньне і ачухваньне бульбы. Работы па догляду за пасевамі павінны вытварацца, як правіла, сваячасова, бо ўсякае спазьненне выклікае вялікія страты.

Неабходна сваячасова падрыхтаваць інвэнтар, патрэбны для полкі і міжрадавай апрацоўкі. Трэба таксама падрыхтавацца і арганізаваць работу па барацьбе са шкоднікамі пасеваў палявых, гародных і садоў.

Стварэнне кармавой базы зьяўляецца асновай для вырашэння пытання развіцця жывёлагадоўлі. Таму асабліва ўважліва трэба аднесціся да ўборкі корань-плодаў і сіласавання кармоў. Як правіла, на заліўных лугох трэба вытвараць два ўкосы. Вызначаная на пляну колькасць зялёнай масы сіласавання павінна быць ня толькі выканана, але і перавыканана. Акрамя сілосных культур павінны быць скарыстаны і засіласаваны ўсе маючыся ў гаспадарцы адкіды.

У гэтым годзе пераважная частка ўраджаю калгасаў будзе вытварацца складанымі машынамі. Таму неабходна, каб усе маючыся ў калгасах машыны былі адрамантаваны і забяспечаны запаснымі часткамі сваячасова. Усе вызначаныя ўборачныя машыны для калгасаў шляхам завозу павінны ў самы кароткі тэрмін быць завезены па прызначэнню. Ніводнай машыны не павінна быць на складах да пачатку работ па ўборцы. Трэба, каб у час ўборкі ўсе машыны максымальна былі загружаны на рабоце. Работа на машынах павінна правадзіцца пазьменна. Так як ўборачныя машыны

нераўнамерна разьмешчаны паміж калгасамі, а ў некагорых калгасах машын зусім і няма, неабходна ў мэтах поўнага скарыстання машын на рабоце, арганізаваць дапамогу калгаса калгасу і саўгаса калгасу. Для гэтага неабходна адпаведным раённым арганізацыям скласці календарныя пляны выкарыстання ўсіх ўборачных машын саўгасаў і калгасаў.

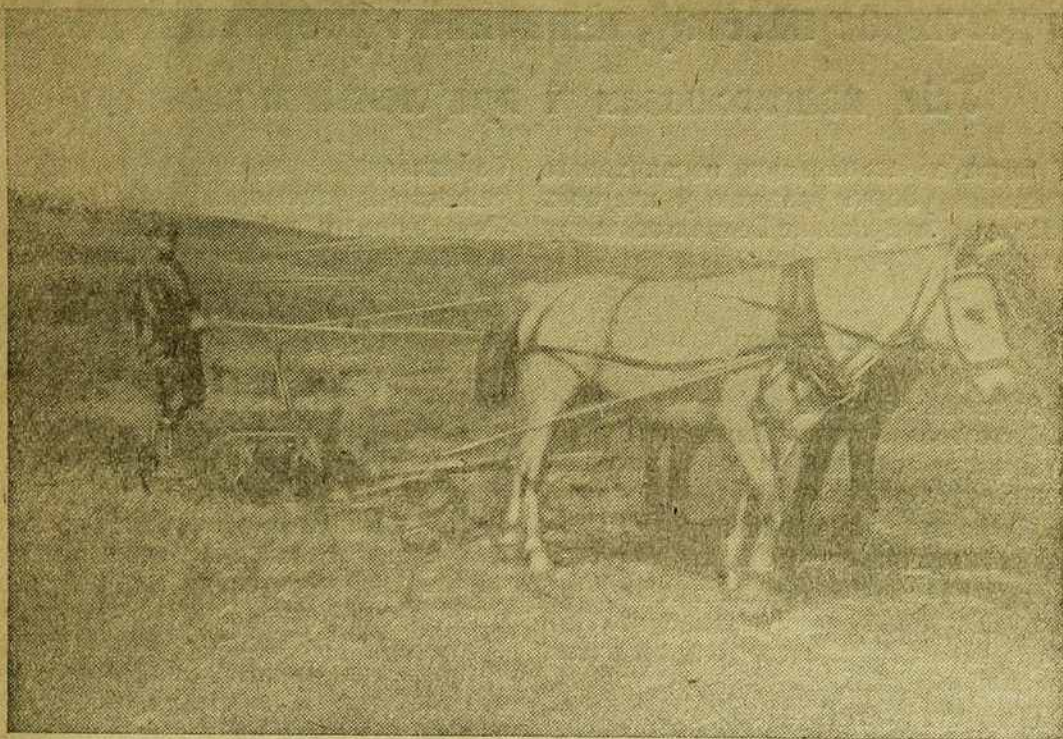
У сувязі з тым, што ў мінулым годзе мелі месца выпадкі паломак і прастоў машын ад нядбайных да іх адносін і няўмення на іх працаваць, неабходна ва ўсіх раёнах правесці да пачатку ўборачных работ кароткатэрміновыя курсы калгаснікаў. Трэба выгнаць абязлічку і чаргаванне працы на машынах, неабходна правесці рашучую барацьбу з нядбайнымі адносінамі да машыны. Вялікае значэнне ў час ўборкі хлябоў і іншых культур мае транспарт. Таму ўсе калгасы павінны сваячасова паклапаціцца і к пачатку ўборкі прывесці ў поўную гатоўнасць увесь транспарт.

Праўленьням калгасаў трэба загадзя дагаварыцца з загатоўчымі арганізацыямі аб пунктах здачы закантрактаванай прадукцыі з тым, каб зараз-жа ў час ўборкі магчыма было здаваць прадукцыю непасрэдна на пункт, скарачаючы гэтым самым ненатрэбныя перавозкі. Калгасы павінны паказаць бальшавіцкія прыклады ня толькі ў правядзенні догляду за палямі, ўборцы ўраджаю, а і сваячасовай і поўнай здачай (продажу) дзяржаве таварнай прадукцыі.

Вялікае значэнне мае пытанне забяспячэння памяшканнем усяго ўраджаю і асабліва насенных і фуражных фондаў. У кожным калгасе павінны быць намечаны і адведзены памяшканні і наладжан вучот і захоўваньне складзенага ў гэтых памяшканнях ураджаю. У час ўборкі неабходна ўстанавіць строгую календарную чарговасць усіх работ. Побач з іншымі трэба ўдзяліць увагу апрацоўцы папару і малацьбе.

Усе работы па апрацоўцы, змаганні са шкоднікамі сельска-гаспадарчых раслін, полцы, сенакашэнню, сіласаванню, ўборцы збожжа, тэхнічных і прапашных культур—павінны быць абавязкова праведзены на зьдзелшчыну. На ўсіх ас-

Калгасьнік-ударнік за работай у полі.

ноўных работах па ўборцы, абмалоту і пасеву павінна прымяняцца брыгадная сыстэма. Кожная брыгада павінна мець пэўныя заданьні і тэрмін выкананьня работ. Неабходна наладзіць ва ўсіх калгасах улік работы ў працаднёх. Патрэбна ўлічваць ня толькі колькасьць працы, а і якасьць яе. Трэба шырока разгарнуць сацыялістычныя мэтады працы, як сацпаборніцтва і ўдарніцтва. У кожным калгасе павінны быць вылучаны прэміяльныя фонды для прэміраваньня калгасьнікаў-ударнікаў, добра выконваючых работу.

У мэтах поўнага выкарыстаньня ўсяго налічча працоўнай сілы, якая маецца ў калгасе і асабліва жаночай, трэба арганізаваць дзіцячыя ясьлі, пляцоўкі і агульнае харчаваньне.

У час уборачнай кампаніі прыдзеца весьці адначасова некалькі работ. Таму асаблівае значэньне мае складаньне рабочых плянаў уборкі, у якіх павінны

быць указаны аб'ём работы, тэрміны выкананьня, нормы выпрацоўкі.

Трэба памятаваць, што ўборачная кампанія павінна замацаваць поспехі пасеўнай і праходзіць пад лёзунгам шырокага прыліву бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у калгасы. Кулак у час уборкі павядзе самую рашучую барацьбу з калгасамі, ён будзе старацца падарваць працоўную дысцыпліну ў калгасах і гэтым самым дабівацца пагібелі часткі калгаснага ўраджаю і г. д. Гэтай рабоце павінен быць дан самы рашучы адпор. У час работы не паслабляць, а, наадварот, пасіліць работу з беднотой і культасьветную работу ў полі ў час перапынку. Неабходна, пад кіраўніцтвам партыйных ячэек і сельсаветаў, шырока разьвіць самадзейнасьць усіх калгасных мас і ў першую чаргу яго актыву.

Баявымі тэмпамі за бальшавіцкую ўборачную кампанію!

Калгаснікі-ўдарнікі, наперад!

Аб доглядзе пасеваў, папарнай і ўборачнай кампаніі

Усім калгассяюзам і праўленьям калгасаў

У мэтах забяспячэння пасьпяховага выканання ўборкі ўраджаю ў калгасах у 1931 годзе, праўленьне Белкалгасцэнтру прапануе:

Догляд пасеваў

Калгассяюзам і калгасам правесці:

1. Трохразовае поліва гародаў.
2. Двухразовае поліва карань-плодаў, насеньнікаў лугавых траў.

3. Трохразовую прапашку карань-плодаў і двухразовую асыпку бульбы.

4. Двухразовае прарэджваньне карань-плодаў. Першае прарэджваньне зрабіць з паяўленьнем двух лісткаў з працягам ня больш 5-7 дзён.

5. Пры стварэньні ў часе ўсходу на пасевах ільну кары, абавязкова правесці баранаваньне затылкам бараны ці пракатваньне калчатым катком.

6. На працягу лета абавязкова правесці ня менш аднаго разу поліва на ўсёй плошчы пасеву ільну, робячы гэта ў часе даўжыні каліва 10—18 сантымэтраў (2-4 вяршкі) і пры сярэдняй вільготнасьці глебы.

Падрыхтоўка папару

Правесці першае ворыва чыстага папару не позьней 15 чэрвеня і правесці двух-трохразовае баранаваньне папару ў залежнасьці ад засьмечанасьці пуста-зельлем.

Выканаць пры ворыве папару поўнасьцю заданьне па вапнаваньні пад азімыя.

Стварэньне кармовай базы

Выканаць поўнасьцю заданьне па павярховым паляпшэньні сенажаці: знішчэньне хмызьнякоў, куп'я, пустазелья,

баранаваньне заліўных і заімшэлых сенажацей, расчыстка канаў і спуск вады. Устанавіць у кожным раёне і калгасе пэўныя тэрміны — пачатак і канец работы па скошваньні сенажаці і траў. Каб забяспечыць поўную і добраякасную ўборку траў і сенажацей і дабіцца зьняцьця двух ураджаюў з сенажацей і атрыманьня добраякаснага корму, ўборку сенажацей праводзіць у пэрыяд красаваньня. Уборку натуральных сенажацей правесці на працягу 15—20 дзён, а сеяных траў — 10 дзён. Наяўныя сенакасілкі поўнасьцю нагрузіць работай. Мінімальная нагрузка на адну конную сенакасілку ў дзень — 6 гектараў. Устанавіць цвёрдыя календарныя пляны ўборкі сенажаці і траў і арганізаваць дапамогу касілкамі адных калгасаў другім з тым, каб касілкі ўвесь час ўборкі былі поўнасьцю нагужаны. Стварыць спэцыяльныя брыгады па ўборцы сенажаці і траў.

Выканаць поўнасьцю заданьне па рамонце старых і будове новых сіласных вежаў, траншэй і ям не пазьней 1 ліпеня. Засіласаваць вызначаную па пляне сіласную масу не пазьней 15 кастрычніка. Калгасцэнтр БССР зварачае ўвагу калгасяюзаў і калгасаў, што плянавыя заданьні па сіласаваньні зьяўляюцца мінімальнымі, таму ў мэтах павялічэньня кармовых запасаў ужыць усе захады да перавыкананьня заданьняў. Не пазьней 1 чэрвеня вылучыць у кожным калгасе члена праўленьня, які адказвае за сваячасовае і поўнае выкананьне праграмы ўборкі сена, траў і сіласаваньня і забяспячэньня жывёлы кармамі на ўвесь час стойлавага і пашавага пэрыядаў. Абавязаць калгассяюзы і калгасы звыш кармовых фондаў стварыць недатыкальныя запасы грубых кармоў ня менш 15 проц. гадавой патрэбы.

Канкрэтныя пляны патрэбнасьці кармоў па кожным калгасе і браніяваных фондаў павінны быць складзеныя ўсіх калгасах да 15 чэрвеня.

Арганізацыя ўборкі ўраджаю

Абавязаць калгассаюзы і калгасы ўборку ўраджаю правесці ў максымальна кароткі тэрмін. Устанавіць наступны працяг ўборкі розных культур у калгасах:

азімыя	10 дзён
яравыя збожжавыя	15—20 .
церабленьне ільну	15 .
расьсыі, сушка і пад'ём ільну	15 .
ўборка гародніны	20 .
ўборка бульбы і карань- плодаў	25 .
абмалот азімых для насеньня да 15-VIII.	

Для поўнага скарыстаньня машын устанавіць наступную працяжнасьць працы і нагрузку:

	у МТС і калгасах гадз. у суткі ў сярэдным	Нагрузка на 1 ма- шыну ў суткі ў сярэдным
Трактар „Інтернацыянал“ араць	21 гадз.	6 гэкт.
Трактар „Фордзон- пушпавец“	21 .	5 .
Стацыянарныя рухавікі і трактары на малацьбе	21 .	— .
Сенакасілі трактарныя	16 .	10 .
Жняваркі і снапавязалкі трактарныя	12 .	9 .
Жняваркі і снапавязалкі конныя	12 .	6 .
Ільнацерабілі трак- тарныя	13 .	3 .
Ільнацерабілі конныя	13 .	1,6 .
Трактарныя бульба- капалкі	12 .	2 .
Конныя бульбакапалкі	12 .	1,3 .

Абавязаць калгассаюзы і калгасы на падставе норм выпрацоўкі Калгасцэнтру і вопыту лепшых калгасаў па ўсіх відах работы па доглядзе пасаваў і ўборцы ўраджаю ўстанавіць нормы выпрацоўкі, якія і палажыць у аснову пры складаньні рабочых плянаў у калгасах і раённых плянаў уборачнай кампаніі, улічваючы пры гэтым, што нормы выпрацоўкі Калгасцэнтру зьяўляюцца мінімальнымі. Пры складаньні раённых плянаў ўборкі і рабочых плянаў у калгасах устанавіць цвёрдыя календарныя пляны пачатку і канца работ. Асабліваю ўвагу зьвярнуць на парадак і час правядзеньня ра-

бот. Улічыць супаданьне паасобных работ, выявіць напружаныя пэрыяды і адпаведна гэтаму вызначыць такі парадак арганізацыі работ, расстаноўку рабочай і цягавай сілы, якія-б цалкам забясьпечылі сваячасовае выкананьне работ.

Ўборка збожжавых і траў

Пры ўборцы збожжавых і траў, як правіла, устанавіць:

1. Ні ў якім разе не чакаць, пакуль збожжа пасьпее на ўсіх палёх калгасу.
2. Бесперапынна правяраць сьпеласьць збожжа на асобных палёх калгасу.
3. Ні ў якім разе не дапускаць перасьпеласьці збожжа і траў, а арганізаваць ўборку па меры пасьпяваньня. Канюшына, другі ўкос якое пакідаецца на насеньне, першы ўкос убіраецца да пачатку красаваньня.
4. Раней убіраць збожжа, якое лёгка асыпаецца, а потым з моцна сядзячым зернем у коласе.
5. У мэтах зьмяншэньня страт раней пракасіць праходы для снапавязалак і жнявярак, акасіць вуглы, каб не затрымаць машыны для ўборкі і не таптаць збожжа.
6. Не дапускаць, каб скошанае збожжа заставалася на палёх у валках, ня зьвязаным, а ў снапах—ня складзеным у копы або ў сьцірты больш 2-х дзён.
7. Пры пагрузцы збожжа на вазы і разгрузцы снапоў скідаць асьцярожна і гэтым самым не дапускаць асыпаньня зярнят.

Ўборка ільну

1. Церабленьне (выбарка ільну) праводзіць толькі ў часе жоўтай сьпеласьці, калі галоўкі пачнуць жаўцець і 1-3 лісткі зьнізу асыпаюцца.
2. У мачанцовых раёнах праз 1-2 дні пасьля церабленьня абрэзаць галоўкі і салому замачыць у капанцы (мачылы), а ў раёнах сланцовых выцераблены лён добра прасушыць на полі ў шатрох (козлах) да канчатковай сьпеласьці насеньня і, зьвёзшы яго ў закрытае па-

мяшканьне, абчасась ці абмалаціць галоўкі і разаслаць.

3. У тых раёнах, дзе ільназаводы будуць весьці пераапрацоўку ільнасаломы, пасля абмалоту галовак неадкладна салому накіраваць заводу, а пры немагчымасьці зрабіць гэта адразу, злажыць яе ў закрытых ад дажджу і сьнегу памяшканьнях, пры адсутнасьці-ж іх—у стагі, згодна спецыяльнай інструкцыі па кладцы саломы ільну.

4. Расьціл саломы ільну правесці не пазьней 30 верасьня з тым, каб трасту падняць са сьцелішча не пазьней 1 лістапада.

5. Месцы для расьцілу выбіраць роўныя і па магчымасьці плошчы сенажаці.

6. Гушчыню расьцілу рабіць з разьліку з аднаго гэктара саломы на $1\frac{1}{4}$ гэкт. сьцелішча ў сярэднім.

7. За разасланай саломай ільну ўстанавіць суровы нагляд, каб яна не пераляжала на сьцелішчы, ужыўшы абавязкова наступнае: пасля двух тыдняў

высланую салому перавярнуць на другі бок і ў залежнасьці ад надвор'я пачынаючы з чацьвертага тыдню ад часу расьцілу, браць пробы трасты прыкладна праз кожныя 7 дзён. Пробы трэба браць у розных мясцох сьцелішча, невялікімі пучкамі, вагой каля аднаго кілё. Узятую пробу трэба прасушыць і зьмяць і, калі кастрыца ад валакна будзе лёгка аддзяляцца, дык лён неадкладна трэба падняць са сьцелішча, прасушыць яго ў бабках і зьвесці ў закрытае ад дажджу і сьнегу памяшканьне з наступнай пераапрацоўкай трасты на месцы або здачай яе бліжэйшаму ільназаводу.

8. Стварыць асобныя брыгады па доглядзе і ўборцы ільну з тым, каб да пачатку кожнага пэрыяду работы даць ім цвёрдае заданьне, каб яны былі дэталёва прапрацаваны на кожнай брыгадзе і ўстаноўлен разьмер работы для кожнага калгасніка.

Для выкананьня работ па ільне ў максымальнай меры выкарыстаць працу

Веснавая сяўба: чытка газет у часе перапынку ў калгасе.

жанчын. Для павышэння зацікаўленасці калгаснікаў і калгасніц у лепшай арганізацыі і правядзенні работы па ільнаводстве, вылучыць спецыяльныя прэміяльныя фонды ў калгасах.

Уборка бульбы і караньплодаў

Абавязкова праводзіць пераворванне бульбы для таго, каб уся бульба была поўнасьцю выбрана з зямлі. Пры ўборцы бульбы і караньплодаў асабіваю ўвагу зьвярнуць на ўважлівую ачыстку бульбы і караньплодаў ад бацьвіння і зямлі, арганізаваць адсартаванне бульбы пры яе захаванні. Ссыпку бульбы і караньплодаў у капцы і скляпы рабіць у сухім выглядзе, добра прыкрываючы капцы (саломай, лісьцем і зямлёю).

Вызначэнне насенных пасеваў і малацьба збожжавых

Для стварэння насеннага фонду ў калгасах на восень 1931 г. і весну 1932 г. і забяспячэнне пашырэння пасеваў гародных, кармовых і тэхнічных культур:

1. Выявіць сартовыя і палепшаныя пасевы збожжавых і тэхнічных культур і даць да 1 чэрвеня заяўкі кантрольна-насенным станцыям на правядзенне апрацоўкі.

2. Вылучыць участкі сартовых і палепшаных пасеваў збожжавых і тэхнічных культур, правесці асобны абмалот гэтых пасеваў, ссыпаць насенныя фонды для патрэб калгасу і лішкі забраніваць для стварэння раённага насеннага фонду.

3. Лубін, лугавыя травы, азімую віку і беспакроўныя пасевы сарадэлі па ўсіх калгасах поўнасьцю пакінуць на насенне. Насенне азімай вікі поўнасьцю скарыстаць для азімай сяўбы 1931 году.

4. Палепшаныя (аднатыпныя) пасевы яравой вікі поўнасьцю пакінуць на насенне. Ад звычайных пасеваў вікі пакінуць на насенне ня менш 20 проц. агульнай плошчы.

5. З першага ўкосу чырвонай канюшыны пакінуць на насенне ня менш 20 проц. ад усёй плошчы. Звыш таго, у паўднёвых і сярэдніх раёнах (там, дзе высьпявае канюшына другога ўкоса) пакінуць на насенне канюшыну другога

ўкоса ня менш 25 проц., а ў насеннаводчых калгасах пакінуць усю плошчу (спис раёнаў асобна дасылаецца).

6. Насеннаводчыя калгасы павінны поўнасьцю выканаць заданне па пакіданні на насенне кармовых караньплодаў і кармовых культур. У іншых калгасах пры ўборцы адабраць з фуражных і спажывецкіх пасеваў высадкі ў колькасці патрэбнай для забеспячэння раёнаў насеннем. Калгассяюзам да 1 чэрвеня правесці фактычна засяяную плошчу сартовых і палепшаных пасеваў у калгасах.

Малацьба збожжавых павінна праводзіцца непасрэдна за ўборкай. Азімныя, вызначаныя для пасеву, і ўсё гатунковае жыта абмалочваецца ў першую чаргу. Падрыхтаваць гумны і такі для складання снапоў у сыцты, ачысціўшы і зрабіўшы належны подсыціл для сыцртаў. Адначасова з малацьбою праводзіцца ачыстка і сартаванне збожжа. Пры малацьбе і ачыстцы неабходна сачыць за тым, каб не рабілася змешвання яравых і азімых культур і гатунковых са звычайнымі. Правесці ў парадак збожжахавальнікі, зрабіць загадзя іх дэзынфекцыю. Правесці пробны абмалот, пасля чаго інфармаваць усіх калгаснікаў аб сярэднім ураджаі з гектара, а таксама аб мяркуемым зборы збожжа ва ўсёй гаспадарцы. Да 20 жніўня РКС павінен мець весткі пробных абмалотаў збожжавых. На кожным таку пры абмалоце ў склад брыгады павінны быць вылучаны адказны прыёмшчыкі абмалочанага збожжа, на абавязкі якіх ускладаецца дакладны ўлік абмалочанага збожжа па гатунках. Аб колькасці абмалочанага збожжа кожны дзень даюцца весткі ў праўленне калгасу. Мякіна, салома і інш. адкіды старанна ўбіраюцца і складаюцца ў часе малацьбы. Па сканчэнні абмалоту на праўленні і сходзе калгаснікаў заслухаць вынікі абмалоту.

Транспарт і інвэнтар

Абавязваць калгассяюзы разьмеркаванне ўборачных машын і пры апрацоўцы прапашных культур строга ўвязаць з магчымасцю поўнага выкары-

станьня апошніх і наяўнасьцю працоўнай сілы ў калгасах, забясьпечыўшы ў першую чаргу тыя калгасы, дзе адчуваецца недахват працоўнай сілы. Да 1 чэрвеня калгассаюзам разьмеркаваць паміж калгасамі ўсе ўборачныя, прапалачныя машыны і транспартны інвэнтар (калёсы і збрую). Абавязьць калгасы забраць вызначаны ім інвэнтар са складу не пазьней 10 чэрвеня. Неразьмеркаваныя і някупленыя са складу ўборачныя машыны і калёсы да вызначанага тэрміну будуць перакінуты ў іншыя раёны. Абавязьць праўленьні калгасаў адрамантаваць да 10 чэрвеня гужавы транспарт (калёсы і збрую) і с.-г. інвэнтар, загатоўіць патрэбную колькасьць вяровак, і пастронкаў, скарыстоўваючы ўнутраныя рэсурсы калгасаў і паасобных калгаснікаў. Выявіць увесь с.-г. інвэнтар, патрабуючы рамонту і неадкладна пачаць рамонт. Калгасы, якія ня маюць сваіх кузьняў, павінны дагаварыцца з калгассаюзамі аб месцы і тэрміне рамонту іх інвэнтару. Праўленьням калгасаў устанавіць патрэбнасьць у рамонтных матэрыялах і запасных частках, маючы на ўвазе максымальнае выкарыстаньне ўнутраных рэсурсаў. Кузьні калгасаў перавесці на трохзьменную работу. Вылучыць у кожным калгасе асобу, адказную за добраякаснае і сваячасовае сканчэньне рамонту інвэнтару.

Арганізацыя працы ў часе ўборкі

Уборачную кампанію праводзіць на аснове шырокага разгортваньня сацыялістычнага спаборніцтва як паміж калгасамі, так і ўнутры калгасаў паміж бригадамі, групамі і калгаснікамі, а таксама паміж калгасамі і саўгасамі, арганізаваўшы ўдарныя бригады і г. д. Асноўнымі ўмовамі для сацспраборніцтва могуць зьяўляцца: а) правільны і сваячасовы догляд пасеваў; б) хуткасьць ўборкі; в) якасьць ўборкі; г) хуткасьць і якасьць малацьбы і г. д. Перад пачаткам работ абавязкова робіцца правэрка гатоўнасьці калгасу да ўборкі і малацьбы. Бригадзірам правяраецца гатоўнасьць сваёй бригады, праўленьнем—гатоўнасьць усіх бригад. Усе работы па доглядзе пасеваў,

уборцы збожжавых і тэхнічных, прапашных, траў і сена, павінны быць арганізаваны зьдэльнай з ацэнкай у працаднёх. У мэтах устанавленьня адказнасьці за якасьць работы, якая выконваецца, і павышэньня ўраджайнасьці ўстанавіць, як цвёрдае правіла, бригадзір і асноўная маса калгаснікаў бригады апрацоўваюць або ўбіраюць замацаваныя за бригадай участкі, пачынаючы ад пасеву або праполкі і да канца ўборкі, бригада, як правіла, не распускаецца, а павялічваецца або памяншаецца ў залежнасьці ад патрэб у тэй ці іншай рабоце. Бригадзіры і бригада нясуць адказнасьць за сваячасовую апрацоўку, якасьць апрацоўкі і страты пры ўборцы ўраджаю. Парадак ўборкі і патрэбную колькасьць работ праўленьне калгасу абавязана даць бригадзірам да пачатку работ. Замацаваныя участкі за бригадай у выпадку патрэбы разьбіваецца паміж групамі калгаснікаў бригады. Группы калгаснікаў расстанаўляюцца на работу такім чынам, каб пры зьдэльнай працы была магчымасьць улічыць колькасьць праведзенай працы кожным калгаснікам і ацаніць яе ў працаднёх. Тэрміны, устанавленыя праўленьнем і абгавораныя і зацьверджаныя агульным сходам для правядзеньня работ, абавязковы для калгаснікаў. Калі работы па ўборцы ўраджаю зацягваюцца з-за нявыходу на работу і дрэннай працоўнай дысцыпліны, праўленьне калгасу абавязана прыцягнуць на работу для ліквідацыі прарываў ударныя бригады калгаснікаў, ужо выканаўшыя сваё заданьне, прэміюючы іх павышэньнем ацэнак у працаднёх на 10-25 проц. і паніжаць на 10-25 проц. працадні, якія прылічваюцца калгаснікам, што зрываюць работу па доглядзе пасеваў і ўборцы. Па сканчэньні работы праўленьне калгасу робіць прыёмку работ ад бригады. Кожны калгаснік абавязан выканаць даручаную яму работу добраякасна. Бригадзіры, групаводы абавязаны сачыць за якасьцю праведзенай работы, калгаснікі па паправаваньні бригадзіра абавязаны правіць дрэнную работу. У выпадку неабходнасьці бригадзір можа панізіць ацэнку ў працаднёх групам за дрэннае

выкананьне работы і паставіць на выкананьне работы лепшыя групы з павышэньнем ім ацэнкі за кошт дрэннай групы ад 10 да 25 проц. Пры дрэннай якасьці работы і невыкананьні норм выпрацоўкі брыгадзір ставіць пытаньне аб спагнаньні ў адносінах такіх калгаснікаў і груп на абгаварэньне брыгады і паведамляе праўленьню калгасу.

У мэтах сваячасовай апрацоўкі і ўборкі ўраджаю для кожнай калгаснай сям'і ўстанаўляецца мінімальная колькасьць працадзён, абавязковая для выкананьня ў пэрыяд догляду пасаваў і ўборкі ўраджаю. У мэтах найбольш поўнага выкарыстаньня працы жанчын-калгасніц і ўцягненьня іх у калгасную вытворчасць, асабліва жанчын з малымі дзецьмі, кожны калгас павінен арганізаваць догляд дзяцей шляхам стварэньня пастаянных або сезонных ясьляў, або прасьцейшы догляд дзяцей непасрэдна на мясцох правядзеньня работ. Абавязаць калгассаюзы і калгасы да 1 чэрвеня скласьці баянс рабочай і цягавай сілы на час ўборкі ўраджаю, улічваючы пры гэтым мінімальныя патрэбы рабочай і цягавай сілы ў іншых галінах гаспадаркі. На падставе баянсу ўстанавіць лішак і недахват рабочай і цягавай сілы ў часе ўборкі і намеціць узаемную дапамогу людзьмі і машынамі аднаго калгасу другому. Рабочы плян у калгах па ўборцы ўраджаю абавязкова павінен быць складзены, прапрацаваны на вытворчай нарадзе і па брыгадах і даведзены да кожнага калгасніка не пазьней як за тыдзень да пачатку ўборкі.

Кадры

У мэтах падрыхтоўкі калгаснікаў для работы на складаных уборачных і малагарных машынах, арганізаваць у кожным раёне ў чэрвені месяцы 10-дзённыя курсы. Колькасьць курсантаў устанавіць па колькасьці машын, аднак, ня менш як па адным калгасніку з кожнага калгасу. Арганізаваць таксама 10-дзённыя курсы брыгадзіраў уборачных брыгад па 3-4 чал. з кожнага калгасу, у залежнасьці ад разьмераў апошняга. У раёнах МТС арганізацыю курсаў ускласьці на дырэктароў МТС, а ў іншых раёнах—

на калгассаюзы. Абавязаць калгассаюзы і дырэктароў МТС забясьпечыць курсы выкладчыкамі і адпаведнымі с.-г. машынамі для правядзеньня практычных заняткаў і забясьпечыць поўнае ўкамплектаваньне курсаў калгаснікамі.

Ахова ад агню

Каб унікнуць пажару ад неасьцярожнага абыходжаньня з агнём, а таксама ад падпалаў клясавага ворага, праўленьні калгасаў абавязаны: адрамантаваць пажарны абоз, а там, дзе яго няма, супольна з сельсаветам аранізаваць, прапрацаваць разам з сельсаветам проціпажарныя мерапрыемствы, вылучыць дзяжурных людзей для назіраньня і аховы. Забараніць курэньне на таку і на пэўнай адлегласьці раскладаць агонь; ужываць меры спагнаньня за парушэньне проціпажарных мер. Мець на такох пастаянны запас вады. У мясцох вялікага скапленьня збожжа ўстанавіць пастаянны дзяжурствы проціпажарнай аховы, умовіўшыся аб гэтым з сельсаветам. Праўленьне калгасу павінна ўжыць крокі да стварэньня пажарных дружын з калгаснікаў. Арганізацыя і назіраньне за правядзеньнем у жыцьцё проціпажарных мерапрыемстваў ускладаецца асабіста на старшыню калгасу або на спэцыяльна вылучанага члена праўленьня.

Леташняя ўборачная кампанія мела рад сур'ёзнейшых недахопаў у рабоце як паасобных калгасаў, так і калгасных аб'яднаньняў. Надыходзячая ўборачная кампанія разгортваецца пры наяўнасьці ўжо набытага вопыту. Таму павінны быць павышаны патрабаваньні большай арганізаванасьці, выразнасьці работы і адказнасьці за выкананьне задач, якія ўскладаюцца як у адносінах да ўсіх калгасаў, груп калгаснікаў, кожнага калгасніка, так і калгасных аб'яднаньняў. Усе калгаснікі павінны выразна ўяўляць выключную важнасьць надыходзячай уборачнай кампаніі ў справе ўзмацненьня калгаснага руху і не забываць аб тым, што клясавы вораг—кулак імкнецца прарваць паасобныя вучасткі сацыялістычнага будаўніцтва. Лепшым правядзеньнем уборачнай кампаніі замацуем калгасы і дамо рашучы адпор клясаваму ворагу—кулацтву.

Вышэй тэмпы пасеўнай!

Зараз-жа ліквідаваць маючыся прарывы на пасеўным фронце. Забясьпечыць операцыйным кіраўніцтвам сяўбу. Шырэй соцспаборніцтва і ўдарніцтва ў перавыкананьні плянаў другой калгаснай.

Саўгасы, калгасы, МТС, брыгады, уключайцес я ў конкурс на лепшае правядзеньне веснавой сяўбы

Згодна пастановы ЦК КП(б)Б—Агітмасавы аддзел і Культпроп ЦК і газета „Зьвязда“ праводзяць агляд разгортваньня сяўбы і сацспаборніцтва, у сувязі з правядзеньнем веснавой сяўбы, паміж калгасамі, саўгасамі, раёнамі, МТС і ўнутры калгасаў, саўгасаў і МТС, а таксама паміж раённымі газэтамі на правядзеньне лепшай работы па арганізацыі мас вакол пасеўкампаніі.

Устанаўліваюцца пераходныя сыягі імя ЦК КП(б)Б, ЦВК, Калгасцэнтру, ЦСПСБ, цэнтральных газэт і паасобных прафсаюзаў, а таксама арганізоўваецца прэміяваньне лепшых ударнікаў, паасобных ударных калгасных і саўгасных брыгад, калгасаў, саўгасаў, МТС і раёнаў, правёўшых найбольш арганізавана, паспяхова і ў максымальна скарочаны тэрмін веснавую сяўбу.

Нізавыя партыйныя, савецкія, прафсаюзныя і камсамольскія арганізацыі павінны зараз-жа разгарнуць работу за ўключэньне ўсіх калгасаў, саўгасаў і МТС у правадзімы абгляд. Вакол абгляду трэба стварыць належную грамадскую думку сярод калгаснікаў і рабочых саўгасаў і МТС.

Веснавая сяўба павінна быць праведзена ў максымальна-скарочаны тэрмін з перавыкананьнем намечаных плянаў.

УМОВЫ КОНКУРСУ

1. Выкананьне поўнасьцю і ў вызначаны тэрмін пляну сяўбы.

2. Найбольш поўнае выкананьне аграпрапрыемстваў, накіраваных на павышэньне ўраджайнасьці (ачыстка насеньня, пасеў гатунковым насеньнем, радавы пасеў, выкананьне пляну тарфаваньня і вапнаваньня, зьнішчэньне сарнякоў і інш.).

3. Стварэньне кармовай базы (выкананьне пляну пасеву траў, караньплодаў і сіласных культур, паляпшэньне сенажаці і падрыхтоўка да сіласаваньня).

4. Правільная арганізацыя працы і пераход на зьдзельшчыну, а ў саўгасах і МТС—на зьдзельшчыну і гаспадарчы разрахунак.

5. Разгортваньне сацспаборніцтва і ўдарніцтва (заклучэньне сацдагавароў паміж паасобнымі брыгадамі, калгасамі, МТС, саўгасамі і раёну з раёнам і арганізацыя грамадзкага кантролю за выкананьнем дагавароў, максымальны ахоп ударніцтвам, арганізацыя грамадзкага буксіру над адстаючымі калгасамі, саўгасамі, МТС і раёнамі ў цэлым і г. д.).

6. Выкананьне плянаў кантракцый.

7. Выкананьне заданьняў па спецыялізацыі раёнаў і паасобных саўгасаў і калгасаў.

8. На аснове пасьпяховага правядзеньня сяўбы, правільнай арганізацыі працы і пастаноўкі масавай работы сярод аднаасобнікаў дабіцца максымальнага прыліву ў калгасы, кіруючыся ўстаноўкай, што ў часе веснавой сяўбы павінна быць аб'яднана ў калгасы ў раёнах дзейнасьці МТС ня менш 50 проц. і ў астатніх раёнах—30 проц. наяўнасьці ўсіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак раёну.

Акрамя гэтых агульных патрабаваньняў, неабходна дабіцца па МТС: а) ліквідацыі абязьлічкі, б) максымальнай нагрузкі на трактар пры 21-гадзінным рабочым дню ў суткі, захоўваючы шляхам патрэбнага ўходу за трактарам яго спраўнасьць; в) максымальнай эканоміі гаручага; г) дакладнае выкананьне дагавароў, заключаемых з калгасамі.

Па калгасах і саўгасах: а) найбольшай выпрацоўкі ў часе пахаці і севу на цягавую сілу, пры захове поўнай працаздольнасьці яе; б) рацыянальнага скарыстаньня с.-г. інвэнтару, транспарту і абруі; в) арганізацыі ўзаемнай дапамогі паміж калгасамі, саўгасамі і аднаасобнымі гаспадаркамі; г) больш поўнага культурна-бытавога абслугоўваньня ў часе сяўбы рабочых саўгасаў калгаснікаў і акаляючых бядняцка-серадняцкіх гаспадарак (ясель, пляцоўкі, сады, грамадзкае харчаваньне ў калгасах і саўгасах).

Па калгасах: лепшага арганізацыйна-гаспадарчага замацаваньня калгасаў, поўнага абагуленьня сродкаў вытворчасці,

згодна статуту, і стварэньня непадзельных капіталаў.

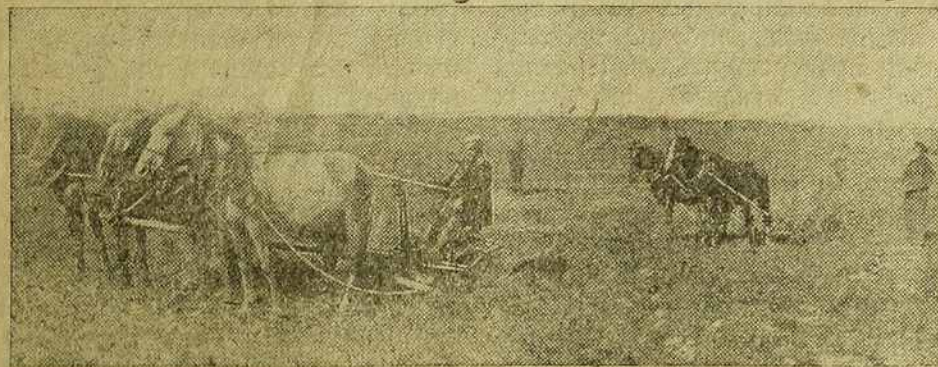
Раённаму друку: а) найлепшага асьвятленьня ходу сяўбы з завастрэньнем увагі на галоўных вучастках свайго раёну; б) арганізацыі масавай работы, якая спрыяе разгортваньню сацспарборніцтва і пасьпяховаму правядзеньню сяўбы.

Прафсаюзным арганізацыям раёнаў: а) арганізацыі дапамогі калгасам у разгортваньні сацспарборніцтва; б) лепшай пастаноўкі масавай работы з членамі прафсаюзаў пад лёзунгам—член прафсаюзу—застрэльшчык калектывізацыі; в) арганізацыі непасрэднай дапамогі ў правядзеньні сяўбы, выкарыстоўваючы выхадныя дні, асабліва арганізацыі грамадзкага кантролю і дапамогі прыгарадным гаспадаркам.

Для кіраўніцтва аглядам у раёнах ствараюцца штабы з прадстаўнікоў РК КП(б)Б, РВК, райкалгасаюзу, райпрафбюро, РК ЛКСМ, раённай газэты і рай КК-РСІ.

Пры цэнтральным штабе, акрамя ўстанавленьня пераходных сыцягаў, згодна пастановы сакратарыяту, ствараецца прэміяльны фонд забяспечваючы прэміраваньне лепшых калгасаў, саўгасаў і раёнаў, пасьпяхова скончыўшых сяўбу.

У мэтах пастаноўкі вучоту ходу сяўбы, раённыя штабы праз кожныя 5 дзён (15, 20 і г. д.) даюць зводкі ў цэнтральны штаб аб ходзе разгортваньня агляду па адрасе: Менск, рэдакцыя газэты „Звязда“ для штабу агляду.

Сяўба ў разгары ў калгасе.

ВЫПРАВИЦЬ НЕДАХОПЫ НА ХАДУ

Перад саўгасамі Сьвінавода вялізарныя задачы ў час веснавой сяўбы, тым больш, што амаль патройваецца пасеўная плошча мінулага году, каля 2-х дзесяткаў саўгасаў уступаюць уяршыню ў сяўбу. Стварэньне ўстойлівай кармавай базы, задача поўнага забеспячэньня выпасамі грубымі і сакавітымі кармамі—цэнтральная палітычна-гаспадарчая задача пасеўнай у Сьвінсаўгасах. Вырашэньне гэтай задачы створыць моцны падмурак, базу, фундамэнт, гарантыю для вырашэньня ня толькі прамфінпляну 1931 году, але забясьпечыць і посьпех 1932 году. Гэтыя задачы мажліва поўнасьцю вырашыць толькі на аснове генэральнай лініі партыі, пры рашучай бязьлітаснай барацьбе з усялякімі адхіленьнямі, правым апартунізмам у першую чаргу, як галоўнай небясьпекай і прымірэнцтвам да іх.

Спозьнены пачатак севу, скарачаныя ў сувязі з гэтым тэрміны сяўбы, зусім паноўнаму ставіць пытаньне аб тэмпах сяўбы, патрабуе на хад сапраўды падаркаму выпраўленьня ўсіх хібаў.

Праведзеная праверка гатоўнасьці шэрагу саўгасаў да сяўбы паказвае разам з станючымі бакамі шэраг буйнейшых недахопаў, якія на хад павінны быць ліквідаваны.

Задача пашырэньня пасеўнай плошчы была, ёсьць і будзе адной з асноўных цэнтральных задач. Межамі тут ня можа быць плян, межамі можа быць толькі падваеньне і патраеньне яго на колькі хопіць на гэта мабілізуемых унутраных рэсурсаў зямельных плошчаў, сродкаў вытворчасьці і рэсурсаў раёнаў. Прагляд асобных саўгасаў паказвае, што ў іх ёсьць імкненьні яўна апартуністычныя. Прыкладам зьяўляецца хаця-б Носавічы і Васільеўск, якія пайшлі па лініі найменшага супраціўленьня замест раскарчоўкі кустарнікаў, якія павінны быць распаханымі імкненьне пашырыцца за лік новых прыразаемых вучасткаў. Пашырэньне масеву за рахунак залежаў, кустарнікаў, мала прадукцыйных сенажаццяй, вырубак можа і павінна быць скарыстана ў значнай колькасьці саўгасаў.

На апрацоўку гэтай зямлі ня толькі могуць, але ва што-б та ністала павінны быць мабілізаваны ўсе нашыя саўгасы.

На пашырэньне пасеваў павінны быць выкарыстаны ў максымуме ўсе прырэзкі. Аднак мала засеяць усю плошчу, важна засеяць яе ў максымуме асноўнымі кармавымі культурамі, бульбай, вікай і інш. Плошчы пад гэтымі культурамі могуць толькі павялічвацца, а не зьмяншацца.

Таму трэба быць трывогу, што выдазеныя нарады Белкаапсаюзам ня выконваюцца. Зусім нецярпімым, злачынным зьяўляецца факт ізьяцьця бульбы сьвінсаўгасаў некаторымі раёнамі (Сьмілавіцкі). Шмат дырэктароў з Чэрыкава, Крычава, Стара-Беліцы і інш. крычаць аб тым, што кармавых культур у саўгасе яшчэ няма. Толькі Касьцюковіцкі раён гарантуе поўнае здавальненьне бульбай новых саўгасаў.

У гэтым пытаньні ад раёнаў патрабуецца 100 проц. выкананьне і перавыкананьне нарадаў. Саўгасы павінны спыніць самацёчныя настроі, арганізаваць уласныя брыгады па нарыхтоўцы бульбы, правесці гэту работу сапраўды ўдарным парадкам, мабілізуючы ў першую чаргу свае ўласныя рэсурсы. Скарачэньне хаця-б аднаго гектару бульбы павінна разглядацца, як зрыў нашых мерапрыемстваў на стварэньне кармавой базы.

Аднак, мала толькі колькаснага засеву кармавых культур. Трэба паставіць адразу, побач з колькаснай задачай—задачи выкананьня якасных паказчыкаў работ, задачы барацьбы за ўраджай, за яго поўнае захаваньне і поўную рэалізацыю. Урок мінулага году, калі мы мелі надзвычайна нізкія ўраджаі, няўборку, загібаваньне ў асобных выпадках—павінны быць поўнасьцю ўлічаны ўжо зараз.

Ці стаіць гэта задача сапраўды ў цэнтры ўвагі трохкутніка, тэхнічнага персаналу, ударнікаў і ўсіх рабочых саўгасаў? Трэба сказаць, што дырэктывы партыі і тут у агромністай колькасьці саўгасаў выконваюцца недапушчальна дрэнна. Толькі гэтым можна тлумачыць, што шэраг саўгасаў праявілі яўны сабатаж, за які трэба адказваць перад пралетар-

скім судом, як напрыклад, у вапнаванні глебы, не мабілізавалі ўсіх угнаенняў (гною, попелу, торфу і адкідаў) унутры саўгасаў. За гэта павінны несьці самую суровую адказнасць і забяспечваючыя арганізацыі і свінавод за тое, што толькі зараз пачалі паступаць штучныя ўгнаенні. Яшчэ амаль зусім не паступаюць калійныя.

Вялікае значэнне ў барацьбе за ўраджай мае правільная апрацоўка глебы, сваячасовы засеў, догляд за культурамі (бульбы і каранёплодамі) якасць работ. Гэтым ня могуць пахваліцца ўсе саўгасы. Тут непачаты край работы. У гэтым праяўляецца выразны апартунізм, выяўлены ўжо намеры некаторых моўчкі, хаваючыся за зацяжнасць вясны, за маючыся цяжкасці, абыйсці гэта пытанне.

Барацьба за ўраджай патрабуе ад забяспечваючых арганізацый падачы да засева ўсяго занараджанага ўгнаення, правільнае выкарыстоўванне да аднаго кілёграму штучных угнаенняў, мабілізацыя гною, вапны, торфу і адкідаў — сваячасова добраякасная падрыхтоўкі глебы і правядзення севу. З моманту севу забеспячэнне правільнага дагляду і ўходу, асабліва за прапашнымі (полка, пульхненне, прарэджванне і барацьбой са шкоднікамі). Ад гэтага будзе залежыць поспех ураджаю. З выключнай рэзкасцю зусім панаваму стаіць пытанне барацьбы за павышэнне ўраджайнасці натуральных сенажацей.

Стварэнне ўстойлівай кармовай базы патрабуе, каб на ўсёй плошчы натуральных сенажацей былі праведзены прасцейшыя культурна-тэхнічныя мерапрыемствы (ачыстка кустарнікаў, зрэзка карчоў, ачыстка канаў, правядзенне баракавання, зборка каменяў, угнойванне шэрагу вучасткаў, арганізацыя правільнай пашы і інш.).

Гэта-ж задача патрабуе, каб былі праведзены ў максымальнай ступені мэліа-

Гароднік калгасу „Лайд Арбайт“.

рацыйныя работы на ўсіх забалочаных плошчах.

Перад саўгасамі стаіць новая задача стварыць у патрэбных размерах выпасы. Да гэтай пары не вядзецца належнай працы ў гэтым напрамку: харчаванне сьвіней позняй вясной і летам патрабуе самых ранніх пасеваў віка-аўсянай мешанкі, вікі, гароховых, аўсяна-гароховых і азіма-жытніх выпасаў. Дзеля гэтай мэты павінны быць скарыстаны ў гэтым годзе ў максымальнай меры натуральныя сенажаці, лясныя выпасы і хмызнякі, праводзячы на іх адпаведныя налішчаны.

Цэнтральным у выкананні гэтых задач—гэта ўпартая барацьба за тэмпы сяўбы. Рабочыя калектывы шмат якіх саўгасаў гараць сапраўдным бальшавіцкім запалам па ўдарнаму скончыць гэту

працу. На службу тэмпам павінен быць пастаўлен удасканалены з усімі прырэзкамі, новымі распашкамі і з скарочанымі тэрмінамі календарны плян. Праверка тых-жа Носавіч і др. саўгасаў паказала, што такі плян шмат дзе адсутнічае. Вярбоўка патрэбных людзей, іх палітычнае выхаваньне, максымальная напружанасьць працы праз арыентацыю ў распрацоўцы норм на ўдарніка, паход за тэхнікай, перавод на вышэйшыя рэйкі сацспарборніцтва, забесьпячэньне максымальнай працай—усё павінна быць пастаўлена на службу бальшавіцкай сяўбы. На кожным з гэтых участкаў наглядаецца прарыў.

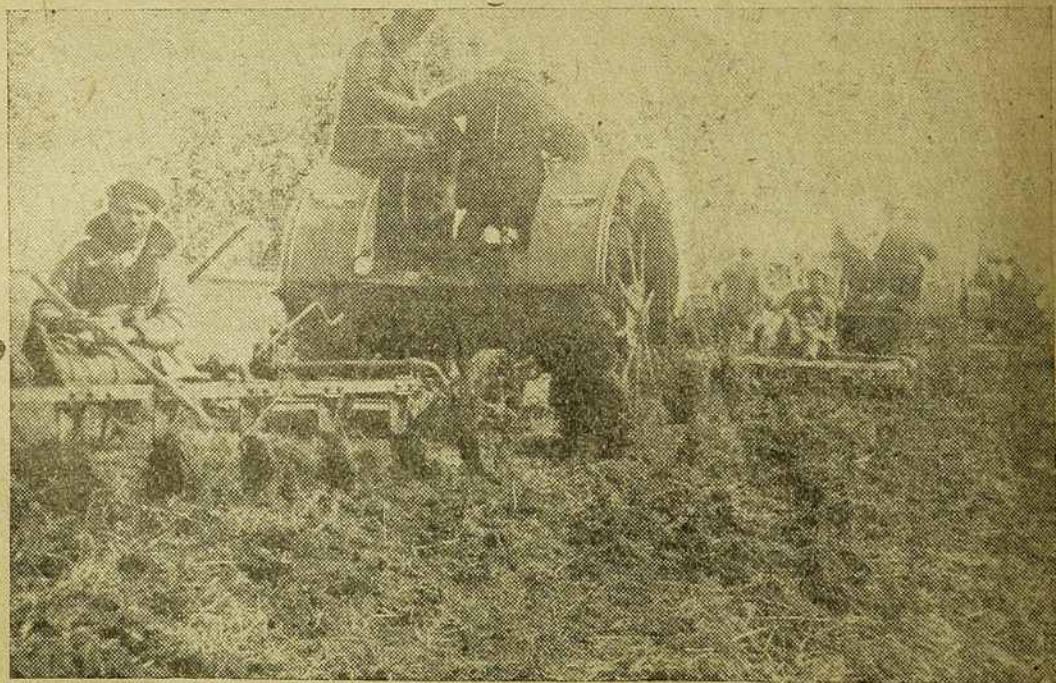
Няма зруху ў паходзе за аўладаньне тэхнікай. Трохкутнікі амаль нічога не зрабілі, каб арганізаваць курсы, вытворчыя і цэхавыя нарады, экскурсіі, канфэрэнцыі, аўладаньне тэхнічнай літаратурай і інш. Яшчэ не разгорнута сацспарборніцтва брыгад, трактарыстаў, цэхаў. Праца трохкутнікаў у гэтым напрамку зьяўляецца незадавальняючай.

Ліквідаваць гэты прарыў, значыць справіцца з сяўбой.

Трэба арганізаваць спецыяльны збор рабочых прапаноў на дапамогу сяўбе. Трэба мабілізаваць усе сродкі вытворчасці, запраектаваныя ў прамфінплане. Праверка паказвае, што забяспечваючыя арганізацыі ня справіліся з прынятымі на сябе задачамі. На паасобных участках напэўна мы маем справу з яўным шкодніцтвам. Чым мажліва апраўдаць такі факт, калі ня прыбылі плугі к трактарам „Інтернацыянал“, не завезена яшчэ ні адна бульбасажалка, няма прыцэпнага інвэнтару, нават у вызначаных зусім нязначных разьмерах. Асобныя саўгасы самі недаацэньваюць неабходнасьць максымальнага тэмпаў сяўбы, таму што яшчэ не закупілі патрэбнай колькасці коняў, не паставілі канкрэтных задач з першага дня выхаду ў поле, ня толькі забяспечыць поўнае трохзьменнае выкарыстоўваньне трактароў і прыцэпнага інвэнтару, але і складанага конскага інвэнтару.

Правядзеньне сяўбы павінна быць неразрыўна ўвязана з пераходам на гаспадарчы разрахунак.

Т. Аўчыньнікаў.

Трактарная калёна ў разгар сяўбы.

Не аддадзім пераходны сыцяг

(Магілёўскі раён)

Добра падрыхтаваным калгас імя 10-годзьдзя БССР выступіў у поле для правядзеньня веснавой сяўбы.

Калгас поўнасьцю ссыпаў і ачысьціў насенны матар'ял. На час сяўбы забраніраван фураж у колькасьці 1000 пуд. сена і 300 пуд. аўса. Адрантаван увесь земляробскі інвэнтар і збруя.

Шмат сабрана хатняга попелу калгасьнікамі, які пойдзе на ўгнаеньне абагуленых палёў. Значна пашыраецца яравы клін.

Уся работа па падрыхтоўцы да сяўбы праходзіла ўдарным парадкам, а зараз шырока разгорнута сацсаборніцтва і ўдарніцтва па выкананьні намечаных плянаў сяўбы. Кожны тыдзень выдаецца ў калгасе насыщенная газэта, якая раней асьвятляла ход падрыхтоўкі да сяўбы, а зараз работу ў полі.

У мінулым годзе за лепшае правядзеньне веснавой сяўбы і ўборкі калгас імя 10-годзьдзя БССР атрымаў ад райкалгасаюзу і газэты „Камунар Магілёўшчыны“ пераходны сыцяг. На адным з агульных сходаў перад выхадам у поле калгасьнікі, як адзін, заявілі:

— Правядзем і ў гэтым годзе лепш за ўсіх у раёне веснавую сяўбу. Не аддамо пераходны сыцяг імя газэты „Камунар Магілёўшчыны“!

І калгасьнікі прыкладаюць усе сілы к таму, каб не аддаць пераходны сыцяг. Ёны не аддадуць яго, бо кожны калгасьнік з бальшавіцкай заўзятасьцю працуе на калектывных палетках. Кожны калгасьнік змагаецца за выкананьне плянаў сяўбы.

Модлін Гэця.

Падрыхтоўка бульбы да севу ў калгасе.

Змагаемся за выкананьне плянаў

(Шклоўскі раён)

Калгас імя Дзяржынскага дзякуючы пасьпяховай падрыхтоўцы да веснавой сяўбы і шырокаму растлумачэньню пастаноў VI Усесаюзнага зьезду саветаў і III Усебеларускага зьезду калгасаў—на 15 красавіка меў ужо прыліў 20 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Вытворчы плян гэтага калгасу і плян веснавой сяўбы даведзены да кожнай брыгады і калгасьніка. Увесь насенны матар'ял ачышчан. Адрамантаваны земляробскі інвэнтар і неабходныя сельскагаспадарчыя машыны, прагледжана ўся збруа. На час сяўбы калгас забясьпечыў неабходнымі кармамі рабочых коняў.

Калгас імя Сьвярдлова арганізаваўся ў час сталінскага закліку з 36 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак і адразу-ж паўдарнаму распачаў падрыхтоўку да другой бальшавіцкай вясны. Адразу-ж

пасля арганізацыі быў створаны насенны фонд і абагулена рабочая жывёла. А таксама створаны фуражны фонд на час веснавой сяўбы.

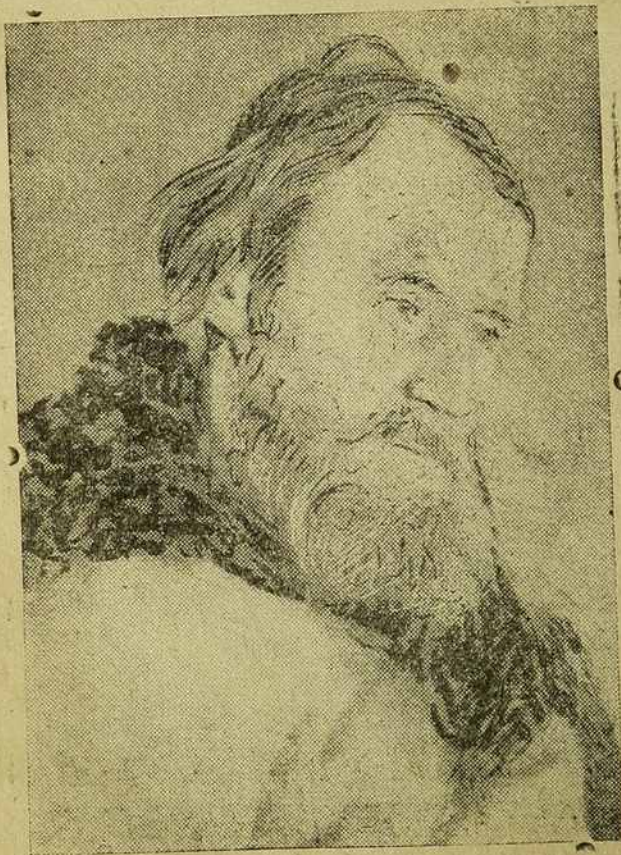
Калгас распрацаваў дасканалы плян веснавой сяўбы. Яшчэ загадзя да выхаду ў поле кожны калгасьнік ведаў сваю работу ў час веснавой сяўбы. Маюцца неабходныя машыны.

Калгас вышаў у поле з адсартаваным насеннем.

Калгас імя Сталіна таксама арганізаваўся ў час сталінскага закліку. Адразу ў калгас уступіла 31 гаспадарка з беднякоў і сераднякоў.

Калгас выступіў у поле для правядзеньня сяўбы. Дрэнна толькі, што падрыхтоўка да выхаду ў поле праводзілася ня зусім добра па віне праўленьня калгасу. Але калгасьнікі па ўдарнаму ўзяліся за сяўбу і, калі ўзятыя тэмпы з выхадам у поле ня будуць зьніжаны, а шырэй разгарнецца сацспарборніцтва і ўдарніцтва—пляны сяўбы будуць выкананы. Райкалгассаюзу трэба звярнуць сур'ёзную ўвагу на работу праўленьня калгасу імя Сталіна.

Канькоў.

Калгасьнік-ударнік Павфіленка Майсей
(Каралінскі р., камуна Праца).

Працуем па-ўдарнаму

(Рагачоўскі раён)

27 красавіка калгас імя Сталіна выступіў у поле для правядзеньня веснавой сяўбы.

Падрыхтоўка да сяўбы пачалася за гадзю, плян ачысткі насеньня выканан на 100 процантаў, поўнасьцю адрамантавана збруя. Таксама адрамантавана 24 плугі, 31 барана, 17 калёс і г. д. На час сяўбы забраніравана 750 пуд. сена, 350 пуд. саломы і 240 пуд. аўса.

Калгас заключыў умову з МТС і ўнёс 100 руб. на акцыі трактарацэнтру.

Насеньнем забяспечаны поўнасьцю за выключэньнем тэхнічных і гародных культур.

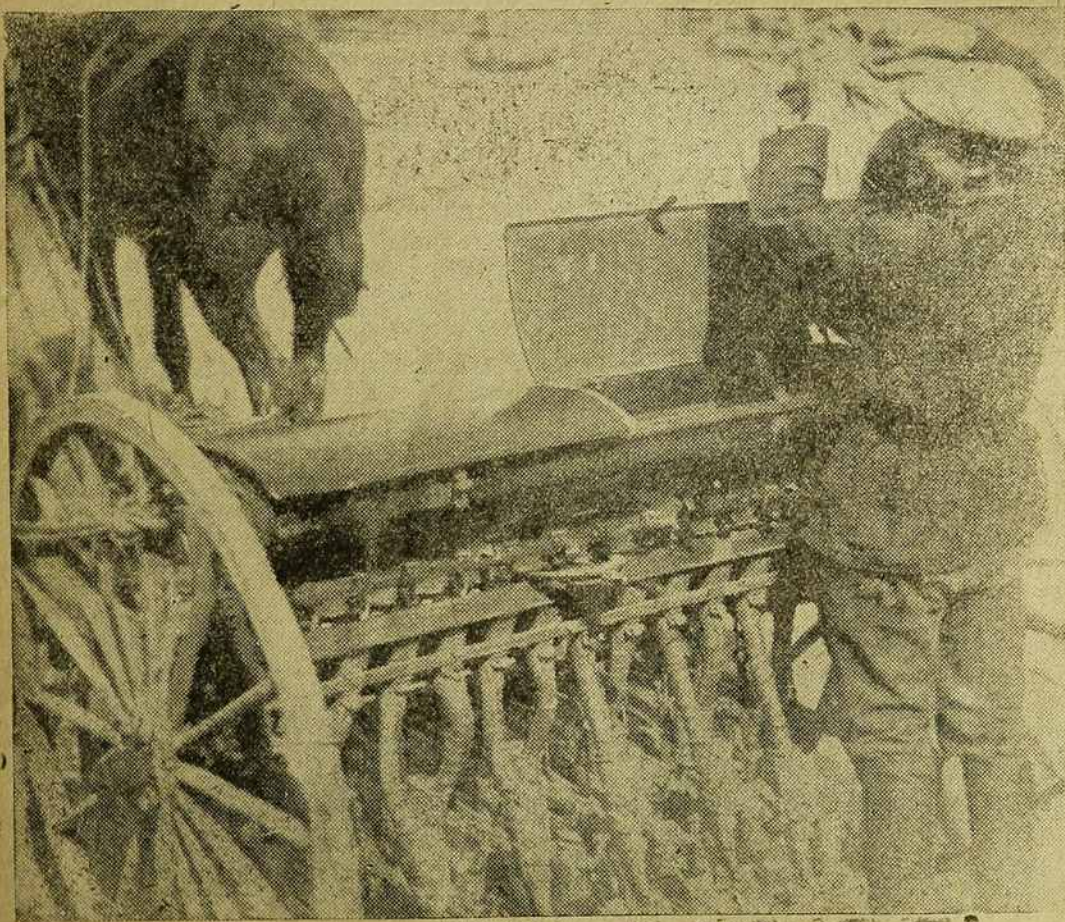
Уся рабочая сіла разьбіта на брыгады.

Уся работа пераведзена на зьдзельшчыну.

Калгасам праведзена работа па растлумачэньню сярод беднякоў і сярэднякоў—аднаасобнікаў рашэньняў VI Усесяюзнага зьезду саветаў і III Усебеларускага зьезду калгасаў, пасля чаго ў калгас імя Сталіна ўлілося 3 бядняцка-сярэдняцкіх гаспадаркі.

Пробны выезд у поле, які адбыўся 11 красавіка, і пачатак палявых работ паказалі, што калгас імя Сталіна веснавую сяўбу правядзе па-большавіцку. Уся работа зьвязаная з выкананьнем плянаў веснавой сяўбы праходзіць ударным парадкам.

Я. Савіцкі.

Засыпка насеньня ў сеялку (Калгас Чырвоны Спецыяліст, Менскі раён).

Заданьне выканаем

(Латыскі сельсавет, Глускага раёну)

Больш году ішла жорсткая клясавая барацьба на раскінутых па берагох ракі Пціча латыскіх хутароў вакол арганізацыі калгасу. Бяднейшая частка насельніцтва ўсімі сіламі старалася арганізаваць у калгас і супольнымі сіламі будаваць лепшае жыццё, а кулацтва перашкаджала гэтаму. Але ўсё такі беднота перамагла і ў 1929 годзе латыскае працоўнае сялянства арганізавала свой нацыянальны калгас „Сарканайс Арайс“ (Чырвоны араты).

Кулацтва не пакідала сваёй работы, яно старалася разбурыць маладую калектыўную гаспадарку—пускаючы па хутароў усялякія чуткі і г. д. Арганізаваныя беднякі і сераднікі на ўсялякую кулацкую шкодную дзейнасць—адказалі дружнай працай у калектыўнай гаспадарцы.

І дзякуючы дружнай працы калгас з кожным днём узмацняўся. Плянны сяўбы 1930 году калгаснікі выканалі з перавышэннем. Пры арганізацыі калгас меў усяго толькі 28 рабочых коняў, ды простыя плугі і бораны, а зараз маеца 56 рабочых коняў, 2 дзіскавыя сеялкі, 4 двухлямешныя плугі, 4 параконныя плугі, 20 барон „Зіг-заг“, 7 пружыновак, 2 конных грабель, гародняя сеялка, палольнік, 20 параконных выездаў. Пабудаваны сьвінарнік на 100 сьвінаматак.

Пры разьмеркаваньні ўраджаю і прыбыткаў кожны працаздольны член калгасу атрымаў суму ў 260 рублёў. Гэта

дасягнута дзякуючы таму, што з самага пачатку свайго існаваньня калгас перайшоў на зьдзелшчыну.

Калгас „Сарканайс Арайс“ зьяўляецца лепшым калгасам па Глускім раёне. Калгас карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод акаляючых бядняцка-серадніцкіх мас насельніцтва. Не здарма-ж і прыліў вялікі мае. Так, калі ў мінулую веснавую сяўбу калгас меў 33 гаспадаркі з плошчай: пахаці 442 га, сенажаці 187 га, дык у другую бальшавіцкую весну ён мае ўжо 86 гаспадарак, 500 га пахаці і 500 га сенажаці. Адным словам гэты латыскі сельсавет калектывізаваны на 80 проц.

У гэтым годзе ў калгасе „Сарканайс Арайс“ пашыраецца яравы клін на 8 процантаў за лік прыбалотнай зямлі. Будзе праведзена асушка балота на плошчы ў 100 га. Ствараюцца 4 дапаможных гаспадаркі, будзе пабудаваны другі сьвінарнік на 200 сьвінаматак і 100 адкормачых сьвіней.

Калгаснікі дружна выехалі ў поле для правядзеньня бальшавіцкай сяўбы. Уся рабочая сіла разьбіта на брыгады, да якіх прымацованы інвэнтар і цягавая сіла.

Шырока разгорнутае сацспаробніцтва і ўдарніцтва дае цвёрдую ўпэўненасьць, што калгас „Сарканайс Арайс“ поўнасьцю выканае намечаныя пляны веснавой сяўбы.

Ал. Дымкоў.

Шырэй соцбудаўніцтва і ўдарніцтва на пасьпяховае завяршэньне веснавой сяўбы і падрыхтоўкі да ўборкі ўраджаю!

Падрыхтоўка да сяўбы дала новы прыліў

(Шклоўскі раён)

Камуна „Ільліч“ арганізавалася ў 1928 г. з сямі гаспадарак на плошчы 43 гект. пахатнай зямлі. Доўгі час камунарам не адразалася зямля ў адным месцы.

Ды і што гэта за камуна на 43 га зямлі?

Але спаянасьць камунараў, напружаная калектыўная праца для паляпшэння свайго становішча паказала выгаднасьць калектыўнага жыцця. Камунары на чале з старшынёй арганізатарам тав. Папковым, партыйцам, гаварылі:

— Хоць нас і не зямляўпарадкоўваюць, але мы ўсёроўна будзем жыць адной сям'ёй і не разыдземся.

А што мы бачым зараз?

Камуна прыкладнасьцю сваёй прыцягнула да сябе бядняцка-серадняцкія гаспадаркі. Зараз у камуне знаходзіцца 37 гаспадарак з плошчай 301 гектар зямлі пахаці. Камунары сваячасова справіліся з сяўбой і ўборкай ураджаю ў 1930 годзе, лішкі прадалі ў каапэрацыю.

Зацьверджаны плян пасеву на 1931 год у колькасьці: 50 га бульбы, 20 га аўса, 10 га ячменю, 10 га лёну, 18 га вікі як на насенне, так і на корм, 4 га сілосу і гародніны на 5 га.

На свой плян пасеву забясьпечаны і пасеўным матар'ялам. Увесь насенны фонд ачышчан на 100 проц. Машыны адрамантаваны, маецца свая кузьня, якая абслугоўвае і аднаасобнікаў.

Камунары — актыўныя працаўнікі ў сельсавеце, дапамагаюць сельсавету праводзіць усе мерапрыемствы партыі і ўлады. У гэтым сельсавеце плян сяўбы даведзен да кожнага двара.

Добры прыклад работы камуны адчуваецца сярод акаляючых вёсак. Яны арганізуюцца ў арцелі. За час падрыхтоўкі да веснавой сяўбы ў Таўкачоўскім сельсавеце арганізавана 5 новых калгасаў: Бараскавічы 32 гаспадаркі, Таўкачы 18 гаспадарак, Ляхаўка 12 гаспадарак, адным словам, у 5 калгасах аб'яднана 95 гаспадарак. Праца па арганізацыі новых арцеляў праводзілася пры дапамозе камунараў камуны „Ільліч“.

Камуна заключыла ўмову з МТС. Можна сказаць сьмела, што веснавую сяўбу камуна правядзе па-большавіцку. Аб гэтым яскрава паказаў дружны і арганізаваны выхад у поле.

Г. Шумілаў.

Не адстанем у сяўбе

(Жлобінскі раён)

Нацыянальны яўрэйскі калгас „Эрштэр май“ шмат меў перашкод з боку заможнікаў і кулацтва. Апошнія распускалі ўсялякія чуткі па вёсках і гэтым стараліся падарваць работу ў калгасе.

Але дарма. Яўрэйская беднота арганізаваная ў калгас дружна змагалася з усякімі перашкодамі, будавала супольна лепшае жыццё. І ўжо зараз калгас „Эрштэр май“ мае значныя дасягненні: ёсьць 40 коняў, з іх маладняка 12; кароў 266, з іх маладняка 90, вытворцаў 6, свінаматак 96, вытворцаў 4. Усе свіньні белай ангельскай пароды.

Калгас мае неабходны сельскагаспадарчы інвэнтар і збрую.

Да другой большавіцкай вясны калгаснікі распачалі падрыхтоўку яшчэ з пачатку зімы. Ачышчана насенне, адрамантаваны інвэнтар і збруя, выпрацаваны рабочы плян і г. д.

Калгас „Эрштэр май“ дружна прыступіў да правядзеньня веснавой сяўбы. На ўсялякую шкодніцкую работу, якую праводзіць кулацтва і варожыя элементы вакол нацыянальнага калгасу — калгаснікі адказваюць упартай працай на калектыўных палетках.

— Не адстанем у правядзеньні большавіцкай сяўбы, — заяўляюць калгаснікі.

Гарэлік Барыс.

ГАСПАДАРЧА-АРГАНІЗАЦЫЙНАЕ ЗАМАЦАВАНЬНЕ КАЛГАСАЎ—БАЯВАЯ ЗАДАЧА

За апошні час па БССР мы маем значны зрух у справе разгортвання калектывізацыі. За студзень месяц уступіла ў калгасы 8.876 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак, за люты—15,679, за сакавік—23.825 і за красавік—34.201 гаспадарка. На 10 мая калгасны сэктар ахапляе 28,3 проц. усіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак БССР. Гэтых посьпехаў мы дабіліся дзякуючы ўпартай барацьбе за ажыццяўленьне ленінскай лініі партыі, у барацьбе з правым апартунізмам і „левымі“ антысерадняцкімі перагібамі ў калгасным руху.

Аднак, гэтыя посьпехі зьяўляюцца невыстарчальнымі, а ў радзе раёнаў абсалютна нездавальняючымі, а таму мы і надалей ні ў якім разе не павінны пасабляць, а яшчэ больш узмацняць масавую работу сярод бядняцка-серадняцкіх мас вёскі, давесьці да кожнага бядняка і серадняка пастановы VI зьезду саветаў па пытаньню калектывізацыі з мэтай ўцягненьня іх у калгасы, рашуча падаўляючы кулацкае супраціўленьне і агітацыю супроць калгасаў. Мы павінны непаслабна змагацца з маючымі месца перагібамі ў калгасным руху, з усякімі праявамі апартунізму, са стаўкай на самацёк і прымірэнчымі адносінамі да кулака. Ні ў якім разе не парушаць ленінскіх прынцыпаў дабраахвотнасьці ў справе ўцягненьня бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у калгасы. Мы павінны прыняць усе меры да ўзмацненьня тэмпаў калектывізацыі, асабліва ў адстаючых раёнах (Гарадоцкі, Гомельскі, Рэчыцкі, Межынскі, Парыцкі, Бабруйскі, Бешанковіцкі і Чачавіцкі).

Разгортваючы работу па арганізацыі масавага прыліву ў калгасы, мы ні ў якім разе не павінны забываць таго, што „нельга весьці пасьпяховага наступленьня для ліквідацыі клясавых ворагаў, не замацоўваючы заваяваных пазыцый, не перагрупоўваючы свае сілы, не забясьпечваючы фронт рэзэрвамі, не падцягваючы тыл і г. д.“ (Сталін). Гэта значыць, што, дабіваючыся найшпарчэй-

шых тэмпаў у арганізацыі масавага прыліву ў калгасы, трэба рашуча ўзяцца за арганізацыйна-гаспадарчае замацаваньне ў нова арганізаваных і існуючых калгасах.

Практычная задача калгасаў — гэта барацьба за пасьпяховае правядзеньне веснавой сяўбы, найбольшае пашырэнне пасеўных плошчаў.

Для таго, каб пасьпяхова правесці веснавую сяўбу, неабходна зьвярнуць максымум увагі на гаспадарчыя пытаньні калгаснага будаўніцтва, на замацаваньне калгасаў. На вялікі жаль рад раённых арганізацый сканцэнтравалі сваю ўвагу толькі на колькасным росьце калгасаў (а некаторыя і гэтага не зрабілі), упусьціўшы важнейшую гаспадарча-палітычную задачу — арганізацыйна-гаспадарчае замацаваньне калгасаў, без чаго немагчыма далейшае пасьпяховае прасоўваньне наперад. На сёнешні дзень мы маем такое становішча, што рост калгасаў абганяе іх арганізацыйна-гаспадарчае замацаваньне.

Першае. Узяць хаця-б такія паказальнікі, як абагульваньне рабочай жывёлы. Мы ўбачым вялікі разрыў паміж тэмпамі росту калектывізацыі і абагульваньнем рабочай жывёлы, асабліва па новаарганізаваных калгасах. Так, на 1 студзеня г. г. у калгасах было 116.670 гаспадарак, а рабочай жывёлы было абагулена толькі 88.852 штукі, г. зн., што на 1,3 гаспадаркі прыходзіцца адна рабочая адзінка. На 1 сакавіка ў калгасах было 141.227 гаспадарак, рабочай жывёлы—97.297 штук, альбо на паўтары гаспадаркі адна рабочая адзінка. На 1 мая—199.253 гаспадаркі, рабочай жывёлы—132.339 штук, альбо на 1,6 гаспадарку адна рабочая адзінка. Гэтыя лічбы сьведчаць аб вялікім адставаньні тэмпаў абагульваньня рабочай жывёлы, ад тэмпаў росту калектывізацыі ў нас па БССР.

Па некаторых раёнах мы маем яшчэ большы разрыў, напрыклад, на 1 студзеня па Чачэвіцкім раёне мелася на

одну рабочую адзінку 1,3 гаспадаркі, а на 1 мая—1,9 гаспадаркі, па Жлобінскім раёне—на 1 студзеня—1,4 гаспадаркі на адну рабочую адзінку, а на 1 мая—2 гаспадаркі на адну рабочую адзінку; па Прапойскім, Быхаўскім і Бешанковіцкім раёнах—на 1 студзеня—адна гаспадарка і на 1 мая—2 гаспадаркі на адну рабочую адзінку; па Гарадоцкім—на 1 студзеня 1,4 гаспадаркі, а на 1 мая—2,6 гаспадаркі і па Дрыбінскім—на 1 студзеня—1,6, а на 1 мая—4 гаспадаркі на адну рабочую адзінку.

Як відаць, гэтыя раёны не займаліся справай абагульвання рабочай жывёлы, недаацанілі гэтай непарыўнай задачы і спадзяваліся на самацёк.

Гэта скарыстоўваюць кулакі, якія вядуць шалёную агітацыю супроць калгасаў і часам пралязваюць у калгасы з мэтай разбурыць яго знутры. Яны падбукторваюць калгаснікаў, кажучы, што з абагульваннем жывёлы можна пачакаць да вясны, пакулі жывёла ня выйдзе ў поле на падножны корм. Гэта кулацкая ўстаноўка бязумоўна адбілася на сваячасовым абагульванні рабочай жывёлы. Аднак, гэтага ня ўлічваюць рад раённых работнікаў і не даюць рашучага бою гэтай кулацкай агітацыі, а ў некаторых мясцох дапамагаюць і праводзяць гэта на практыцы.

Старшыня Вузьдзенскага райкалгасаюзу, дзе новаарганізаваныя калгасы, пачынаючы са студзеня месяца, не абагулілі яшчэ жывёлы, заявіў: „Добра робяць, што зараз не абагульваюць. Абагуляць тады, як будзе падножны корм“.

Такія разважанні ня сустрэлі рашучага адпору з боку раённых кіруючых арганізацый, у выніку чаго мы маем у гэтым напрамку буйны прарыв. У Бярэзінскім раёне на сёнешні дзень па калгасах не абагулена больш як 300 рабочых коняў, У Заслаўскім раёне не абагулена па калгасах больш 350 дойных кароў. Вушацкі райкалгасаюз ня ведае, колькі па калгасах не абагулена рабочай і прадукцыйнай жывёлы.

Ня лепш стаіць справа і з абагульваннем кароў. Ёсць выпадкі неабагульвання кароў на працягу году і больш (калгас імя Багінскага, „Ленінскі

Шлях“, Бярэзінскага раёну, местачковы калгас „Бялынічы“ і г. д.). У радзе месц абагульванне кароў адкладваецца з восені на вясну, з вясны на восень і г. д. Гэта таксама адбіваецца на гаспадарчым замацаванні калгасаў.

Мала таго, што не абагульваюць кароў, а яшчэ карыстаюцца малаком і іншымі прадуктамі з абагуленага стада. Напрыклад, калгас „Ленінскі Шлях“ Бярэзінскага раёну арганізаваўся ў лютым месяцы гэтага году і да гэтага часу не абагуліў кароў, а таварныя прадукты ад кулацкіх кароў і сьвіней, калгаснікі, маючыя па 3 каровы, атрымліваюць. Старшыня гэтага калгасу Белавосыцкі Сяргей, маючы 3 каровы, якіх не абагуліў, на 6 чал. сям'і, атрымаў з калгасу 204 літры малака, 17 фунтаў масла, 73 фунты сала, 51 фунт мяса. Ня менш яго атрымалі перадавыя калгаснікі, маючыя па 2—3 неабагуленыя каровы. Такіх выпадкаў ёсць шмат. Райкалгасаюз, ведаючы пра гэту справу, нічога ня робіць у гэтым напрамку і ня цікавіцца павышэннем таварнай прадукцыі калгасу.

Як вывад, трэба сказаць, што ад сваячасовага абагульвання рабочай і прадукцыйнай жывёлы ў значнай меры залежыць гаспадарчая моц калгасу. Таму наша задача—зараз-жа пераклучыцца на ліквідацыю гэтага прарыву і неадкладна абагуліць рабочую і прадукцыйную жывёлы, а таксама інвентар і ўсю маёмасць, падлягающую, згодна статуту, абагульванню.

Другое. Забесьпячэнне насеннем калгасу. У гэтым напрамку мы маем вялікі прарыв.

На 1 мая створана насенфондаў па калгасах: па збожжавых культурах 105 проц. да пляну, па бульбе—56,3, па тэхнічных культурах—39,6, па аднагадовых травах—27,6 проц. Быццам па збожжавых культурах справа стаіць ня дрэнна. Аднак, калі паглядзець па асобных раёнах, дык мы ўбачым пагражаючае становішча. Так, па Мазырскім раёне на 1 мая ссыпана 36,7 проц. да пляну, па Гарадоцкім—41,7, Асьвейскім—48,8, Пятрыкоўскім—52,9, Прапойскім—54, Расьнянскім—55,7, Бягомльскім—56,4,

Полацкім—56,8, Капаткевіцкім—58,4 і г. д. Гэтыя лічбы сведчаць аб тым, што паказаныя раёны ня ўсе зрабілі па мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў, па стварэнню насенфондаў, а спадзяюцца на самацёк. Зусім дрэнна становішча з насеннем кармавых траў і бульбы.

Мы маем факты разбазарвання насенных фондаў пры ўступленьні ў калгас. Праўленьні калгасаў, замест поўнага абагульвання насення тымі гаспадаркамі, якія яго маюць, дапускаюць такія агідныя зьявішчы, што гаспадарцы, разбазарыўшай сваё насенне перад ўступленьнем у калгас, яны адпускаюць у лік авансу бульбу і іншыя культуры на харчы. Такі факт меў месца ў калгасе Бялыніцкага раёну, калі гаспадарцы, якая сваё насенне разбазарыла, было адпушчана 80 пудоў бульбы і 50 пудоў іншых культур. Ёсць шмат выпадкаў, калі насенныя фонды скармліваюцца жывёлай. Напрыклад, у Бярэзінскім раёне ў радзе калгасаў кармавыя фонды ўжо скормлены і наглядаюцца масавыя выпадкі скармлення насенфондаў аўсу і бульбы і гэта ў той час, калі па раёне ёсць недахват у насенні.

Такое становішча ў далейшым нецярпіма. Трэба рашуча ўзяцца за мабілізацыю ўнутраных рэсурсаў, рашуча ўдарыць па выпадках скармлівання насення. Трэба арганізаваць перакідку насення з аднаго раёну і калгасу ў другі, бо ў некаторых раёнах і калгасах ёсць лішкі. Трэба прыняць усе меры для таго, каб ніводнага гектару плошчы, вызначанага паводле пляну, не засталася незасеянай.

Трэцяе. Арганізацыя працы ў калгасах і перавод іх на зьдзельшчыну. Гэта мерапрыемства мае надзвычай важнае значэнне ў гаспадарчым замацаваньні калгасу. Аднак, рад раённых арганізацый і ў першую чаргу райкалгассаюзы недацэньваюць палітычна-гаспадарчай важнасці гэтага мерапрыемства. Аб гэтым сведчыць тое, што на 5 мая па БССР на зьдзельную сыстэму работ пераведзена толькі 4515 калгасаў, або 67 проц. у той час, як, згодна дырэктыў партыі і ўраду, усе калгасы павінны быць пера-

ведзены на зьдзельшчыну не пазней як 15 мая.

Невыкананьне гэтай дырэктывы тлумачыцца тым, што шмат калгасаў і калгаснікаў ня ведаюць яшчэ што такое зьдзельшчына і як канкрэтна перайсьці на новыя мэтады работы. У гэтую справу невыстарчальна ўцягнута грамадзкасьць. Ёсць выпадкі, калі калгасы пераводзяцца на зьдзельшчыну толькі на паперы; напрыклад, у Заслаўскім раёне, паводле вестак райкалгассаюзу, усе калгасы пераведзены на зьдзельшчыну, а на справе зусім наадварот, ні ў адным калгасе па сапраўднаму зьдзельшчына ня ўжываецца. У радзе месц ёсць такія выпадкі, калі зьдзельшчына ўведзена, а нормы выпрацоўкі не даведзены да брыгад і паасобных калгаснікаў. Зьдзельныя нормы не ацэнены ў працэднэх. Калгаснікі ня ведаюць, якія работы адносяцца да лёгкіх, сярэдніх, цяжкіх і кваліфікаваных. Рабочая сіла не расстаўлена па брыгадах, ліквідацыя абязьлічкі не праведзена. Адсутнічае ўлік працы па калгасах, ад чаго залежыць поўнае і якаснае выкананьне норм выпрацоўкі і правільнае разьмеркаваньне прыбыткаў. Слабы тэмп унядрэньня зьдзельшчыны ў калгасах і факты скажэньня асноўных прынцыпаў зьдзельшчыны тлумачыцца выключна правапартуністычнымі адносінамі з боку раду райкалгассаюзаў, якія не арганізавалі належнай практычнай дапамогі калгасам у пераходзе на зьдзельшчыну.

Бязумоўна, усе гэтыя недахопы выкарыстоўвае кулак, які прымае ўсе меры для таго, каб сарваць увядзеньне ў калгасах зьдзельшчыны. Напрыклад, у Заслаўскім раёне калгас „Максім Горкі“ (Шапялёўскі сельсавет) пад уплывам кулацкай агітацыі адмовіўся ад увядзеньня зьдзельшчыны, нібы з тае прычыны, што калгас невялічкі, работнікі ўсе роўныя, а таму і зьдзельшчына непатрэбна. Гэта кулацкая агітацыя не спаткала рашучага адпору з боку сельсавету і камсамольскай ячэйкі гэтага калгасу.

Неабходна бязьлітасна ўдарыць па кулаках і іх агентах, якія пралезьлі ў калгасы і тармозяць работу па пера-

водзе калгасаў на зьдзельшчыну. Трэба ўстанавіць, як правіла, што новаарганізаваны калгас зараз-жа пасьля афармленьня павінен увесці зьдзельны парадак работы з адначасовым складаньнем вытворчага пляну.

Пры пераводзе калгасаў на зьдзельшчыну, трэба як мага лепш арганізаваць масавасьць вакол гэтага пытаньня з тым, каб кожны калгасьнік і калгасьніца, прыступаючы да работы, загадзя ведалі, якую норму выпрацоўкі яны абавязаны выканаць, колькі працадзён, за якую колькасьць і якасьць гэтай работы ім будзе залічан працадзень. Трэба так наладзіць улік работы, пры якім кожнаму калгасьніку штодзённа павінна быць запісана колькасьць выпрацаваных ім працадзён ў яго працоўную кніжку. Пастановы ўсесаюзнай нарады па працы пастановы III усебеларускага зьезду калгасаў і VI ўсесаюзнага зьезду саветаў павінны быць безадкладна даведзены да кожнага калгасу, калгасьніка і аднаасобніка-бедняка і серадняка.

Нельга абыйсьці моўчкі і такога мэрапрыемства, як пасылка 20 тысяч старых калгасьнікаў у новыя калгасы для кіраўніцтва і 60 тысяч новых калгасьнікаў на практыку ў старыя калгасы. Гэтая дырэктыва партыі ня выканана. Замест 900 старых калгасьнікаў, паводле вестак з 69 раёнаў, паслана толькі 508 і новых калгасьнікаў у старыя калгасы — замест 6.500, паводле вестак з 41 раёну, паслана толькі 2.272. Астатнія раёны вестак не прадставілі. Таму можна ўпэўнена сказаць, што яны ў гэтым напрамку нічога не зрабілі. Гэта дырэктыва партыі павінна быць безадкладна выканана ўсімі райкалгассаюзамі.

Некаторыя раёны, ганяючыся за высокімі тэмпамі калектывізацыі, дапускаюць масавае ўступленьне ў калгасы гаспадарак, да якіх даведзены цвёрдыя заданьні. Ёсьць выпадкі арганізацыі калгасу ў большасьці з адных „цвёрдавікоў“. Напрыклад, калгас імя Багінскага Бярэзінскага раёну, калгас „Вольная Праца“ Копыльскага раёну і г. д., прычым, гэтыя гаспадаркі да ўступленьня ў калгас разбазарваюць сваю маемасьць, асабліва рабочую і прадукцыйную жы-

вёлу. Уступіўшыя ў калгас імя Багінскага (Бярэзінскі раён) 12 гаспадарак, да якіх даведзены цвёрдыя заданьні, мелі па 6—8 кароў і да ўступленьня ў калгас разбазарылі іх.

Кулак імкнецца пралезьці ў калгас і разваліць яго знутры. Напрыклад, кулак в. Скуматова Дубровенскага раёну Голуб'яў—арандатар возера, маючы 30 гектараў зямлі, 2 кані, 4 каровы, малатарню і шмат іншай маемасьці, увесь час эксплёатаваўшы батракоў і беднату, пралез у калгас намесьнікам старшыні праўленьня і разбурыў гэтую калектывную гаспадарку. Такое-ж становішча мы наглядаем у калгас „Чырвоны Май“ і імя Варашылава таго-ж раёну, дзе гаспадараньне кулакоў і заможнікаў прывяло гэтыя калгасы да разбурэньня.

Для замацаваньня калгасу неабходна ў штодзённай рабоце выяўляць і ачышчаць калгасы ад кулакоў і падкулачнікаў, якія пралезьлі ў калгас і пераškodжаюць замацаваньню іх. Работа па ачыстцы калгасаў ад кулакоў, у некаторых раёнах яшчэ да гэтага часу ня мае месца. Прымірэнчыя адносіны да кулакоў павінны быць разьбіты да шчэнтэ раённымі партыйнымі і савецкімі арганізацыямі.

Немалаважнае значэньне мае ў справе гаспадарчага замацаваньня калгасаў сваячасовае арганізацыйнае афармленьне іх. Аднак, маюць месца такія факты, калі калгасы не афармляюцца на працягу доўгага часу (Лепельскі і Нараўлянскі раёны). У Лепельскім раёне 8 калгасаў не зарэгістраваны ні ў райза, ні ў райкалгассаюзе, ня гледзячы на тое, што некаторыя з іх існуюць больш году. Адсутнасьць належнага кіраўніцтва з боку райкалгассаюзу і сельсаветаў прывяло да развалу ў гэтым раёне двух калгасаў.

18 новых калгасаў у Нараўлянскім раёне не афармляюцца. Ні райкалгассаюз, ні райвыканком ня ведаюць, што з сябе ўяўляюць гэтыя калгасы, наколькі яны падрыхтаваліся і як праводзяць веснавую сяўбу. Рымавіцкі сельсавет Бабруйскага раёну ня хоча афармляць калгасу ў в. Кругланіўцы, які арганізаваў па ініцыятыве беднаты, у выніку чаго

не абрана праўленьне калгасу, інвэнтар, цягавая сіла і насенне не абагулена.

У Брагінскім раёне не аддаецца ўвагі гаспадарчаму замацаваньню старых і новаарганізаваных калгасаў. Райвыканком і райкалгассаюз на працягу доўгага часу займаюцца толькі фіксаваньнем лічбаў калектывізаваных гаспадарак, але зусім ня цікавяцца жыцьцём калгасаў. Зацьверджаньне статуту новаарганізаваных калгасаў затрымліваецца на 2—3 месяцы. Калгас, арганізаваны ў в. Круч-рубка, пад уплывам кулацкай агітацыі, якая не сустракае ніякага адпору, амаль разбурыўся.

Усе гэтыя факты сьведчыць аб тым, што арганізацыйна-гаспадарчае замацаваньне калгасаў не стаіць у цэнтры ўвагі раённых і мясцовых арганізацый. Гэтыя недахопы* скарыстоўвае кулак у сваёй барацьбе супроць калгаснага будаўніцтва.

Наша задача заключаецца ў тым, каб кожны новаарганізаваны калгас быў безадкладна аформлен. Пастанова праўленьня Калгасцэнтру БССР ад 4 красавіка ясна гаворыць, што кожны новаарганізаваны калгас павінен быць аформлен у пяцідзённы тэрмін. Пасьля яго афармленьня трэба неадкладна аформіць сродкі вытворчасці, рабочую і прадукцыйную жывёлу і с.-г. інвэнтар, згодна статуту. Пастанову гэту райкалгассаюзы павінны безадкладна праводзіць у жыцьцё. За несваячасовае афармленьне калгасу, неабагуленьне маёмасьці ў першую чаргу адказвае райкалгассаюз, які павінен такім чынам паставіць сваю работу і разьмеркаваць сваіх работнікаў

так, каб ня было ніводнага калгасу, да якога-б ня быў прымацаван адзін з работнікаў раённых або мясцовых арганізацый, які-б практычна дапамагаў арганізацыйна-гаспадарчаму замацаваньню калгасаў. Аднак, гэта ні ў якім разе ня зьнімае адказнасьці за гаспадарчае замацаваньне калгасу з праўленьня калгасу.

Ліквідацыя азначаных прарываў у арганізацыйна-гаспадарчым замацаваньні калгасаў ставіць перад намі задачу—рашуча перабудаваць работу раённых арганізацый з тым, каб выканаць важнейшую дырэктыву партыі і ўраду па зборы насенных фондаў, абагульваньні рабочай і прадукцыйнай жывёлы і інвэнтару, строга прытрымліваючыся статуту с.-г. арцелі і дырэктыў НКЗ і Калгасцэнтру па арганізацыі і пераводу калгасаў на зьдзельшчыну, сваячасовым афармленьні калгасаў, гаспадарчым замацаваньні іх і штодзённым кіраўніцтве імі з боку партыйных і савецкіх і ў першую чаргу калгасных арганізацый.

Рашуча разгортваючы далейшае пасьпяховае наступленьне на кулака, барацьбу з праявамі апартунізму і стаўкай на самацёк, з „лявацкімі“ заскокамі і голым адміністраваньнем у кіраўніцтве калгасамі, з гнілымі „тэорыямі“, нібы калгасы могуць узмоцніцца без рашучага наступленьня на кулака—будзем мацаваць і пашыраць перамогу сацыялістычнага сэктару вёскі і разгортваць суцэльную калектывізацыю і на гэтай аснове ліквідацыю кулацтва, як клясы.

П. Скавінскі.

Усе сілы на хутчэйшае сканчэньне сяўбы, на баявую падрыхтоўку да ўборкі, на далейшае разгортваньне суцэльнай калектывізацыі!

„Для таго, каб вырашыць задачу падваення спажывання мяса і малака, кармавыя рэсурсы нашай краіны трэба павялічыць у паўтары разы“.
(Якаўлеў)

ЗА ПРАВІЛЬНУЮ ПАСЬБУ ЖЫВЁЛЫ Ё САЎГАСАХ І КАЛГАСАХ

Ажыццяўленне правільнай пасьбы жывёлы магчыма толькі ва ўмовах буйнай сацыялістычнай гаспадаркі. Дробная аднаасобная гаспадарка ўжывала і працягвае ўжываць так званы парадак вольнай пасьбы жывёлы, пры якім пастух ганяў і ганяе скаціну на пасьбу і з пасьбы вялікай жорсткай пугай.

Спосаб пасьбы на прывязі не знашоў і ня мог знайсці ў нас шырокага ўжывання. Ён быў занесен да нас з-за мяжы ў час сталыпіншчыны, так як насаджаныя ім, а потым прышчэпаўшчынай хутары і атрубы не знаходзілі і не маглі знайсці інакшага выхаду, як пасьба на прывязі. У асобных гаспадарках пачалі ўжываць стойлавае кармленне жывёлы круглы год, па прыкладу таксама асобных замежных хутароў і атрубоў. У выніку гэтага жывёла стала слабая, меліся больш частыя выпадкі захворвання жывёлы, асабліва сухотамі. Акрамя гэтага павялічыўся кошт утрымання жывёлы амаль што ў тры разы. Устрайваемыя выганы жывёлы ў загоны на прагулку ня толькі ўлетку, але і ў цёплыя зімовыя дні, больш пасіленае кармленне сакавітымі кармамі (кораньплоды, сілос і г. д.) не замянілі, а толькі крыху змякчылі шкодныя вынікі ўтрымання жывёлы круглы год у хлеве.

Пагэтаму трэба было адмовіцца ад стойлавага ўтрымання круглы год, як ад выхаду з становішча хутарскай і атрубной сістэмы гаспадаркі.

Гэты „выхад“ быў знойдзены ў пасьбе жывёлы на прывязі, але гэта таксама ня выхад, а тупік. Тупік таму, што ва ўмо-

вах атрубной аднаасобна-хутарскай гаспадаркі выхаду няма, у такім важнейшым пытанні як правільная пасьба жывёлы.

Прафэсар Нямецчыны Косьцер вывеў, што пры адной і тэй-жа пасьбе прывязаная карова давала ў дзень на 600-800 грам малака менш, чым на гэтай-жа пасьбе карова ня прывязаная. Маладняк ня прывязаны даў прывес у жывой вазе куды больш, чым маладняк прывязаны на пасьбе. Акрамя гэтага процант хворых з слабым хрыбетнікам маладняка выявіўся куды вышэй пры пасьбе на прывязі.

Звычайна гавораць, што пасьба на прывязі мае такую перавагу, што ў параўнанні з вольнай пасьбой жывёлы, ён лепш выкарыстоўвае пасьбу і эканомней, не затаптываецца трава жывёлай. Але калі нават гэта даказана і правэрана, дык і тады гэта становішча ў абарону перавагі спосабу пасьбы на прывязі, перад спосабам вольнай пасьбы, ня мае пад сабой ніякай падставы і зось чаму: былі параўнанні прывязанай пасьбы і вольнай пасьбы ва ўмовах дробнай аднаасобнай гаспадаркі. А мы ўжо казалі, што спосаб вольнай пасьбы ва ўмовах дробнай аднаасобнай гаспадаркі ёсць ня верна арганізаваны спосаб вольнай пасьбы.

У чым заключаецца яго нявернасьць?

А вось у чым. Пры няверным спосабе вольнай пасьбы, пастух стада ганяе і гоніць па галодным пасьбішчы. Вось чаму атрымалася ўражанне больш правільнага скарыстання пасьбішча споса-

бам пасьбы на прывязі. Пры правільна арганізаваным спосабе вольнай пасьбы жывёлы, спосаб пасьбы на прывязі ня можа вытрымаць і гэтай тэхнічнай перавагі, якая яму прыпісваецца памылкова, або проста па непаразуменню. Спосаб пасьбы на прывязі быў народжан умовамі атрубной хутарскай капіталістычнай гаспадаркай, з ёю ён і пакончыць сваё існаваньне.

Ва ўмовах буйнай сацыялістычнай гаспадаркі правільна арганізаваны спосаб вольнай пасьбы жывёлы ёсць і застаецца, як асноўны спосаб пасьбы жывёлы.

У чым заключаецца правільна арганізаваная пасьба жывёлы?

А ў тым, што пастух стада ня гоніць (як гэта мае месца ў няправільнай вольнай пасьбе ў дробнай аднаасобнай гаспадарцы), а вядзе яго. Для таго, каб стада весці, трэба палепшыць пасьбішча, трэба ў корані змяніць абыходжаньне пастуха—гэтага галоўнейшага жывёлавода ў саўгасах і калгасах—з жывёлай. Трэба пуць пастуха замяніць ражком, градусьнікам, капытным ножкам, троокарам, ведам аб правільным скарыстаньні пасьбішча аб правільным кармленьні жывёлы, уменне аказаць першую дапамогу захварэўшай жывёле. Усе гэтыя магчымасьці могуць быць толькі ў буйнай сацыялістычнай гаспадарцы.

Пры такім пастуху, які ня вядзе жывёлу, а ганяе яе пугай і якому на працягу цэлага паўгоду даручаецца такая каштоўнасьць, як жывёла саўгасаў і калгасаў, жывёлагадоўчую праблему, пастаўленую партыяй і ўрадам, як поўнага жыцця праграму дня, вырашыць будзе цяжка. Патрэбна звярнуць вялікую ўвагу на ўсе пытаньні, забясьпечваючы правільную пасьбу жывёлы ў саўгасах і калгасах.

Вось галоўнейшыя моманты правільна арганізаванай вольнай пасьбы жывёлы:

1. Пачаць безадкладную работу па палепшаньні пасьбішча альбо павярхоўным яго палепшаньнем, яшчэ лепш карэнным палепшаньнем.

2. Забясьпечыць усе магчымасьці для пастухоў па атрыманьні ведаў па правільнай пасьбе жывёлы шляхам прахо-

Жывёлавод калгасу Ланд Арбайт Міхлін.

джаньня завочных курсаў пастухоў, выпіскі літаратуры і г. д. Высоўваць лепшых калгасьнікаў па пасьбе жывёлы, вышэй праводзіць яе ацэнку ў працэднях, чым было дагэтуль. Прэміраваць за лепшую пасьбу жывёлы.

3. Для правільнага скарыстаньня пасьбішча праводзіць яго разьбіўку на некалькі пасьбішчных вучасткаў, пры гэтым разьбіўку праводзіць улічваючы натуральныя ўмовы пры адбіваньні аднаго пасьбішчнага вучастка ад другога. Каб не рабіць шмат загородак, трэба імкнуцца падганяць пры разьбіўцы пасьбішча на вучасткі так, каб ён прыходзіўся пасярэдзіне ўсяго пасьбішчнага вучастку. Нізінныя вучасткі прыстасоўваць да пасьбы ў сухую пагоду, а больш высокія вучасткі ў вільготную пагоду.

4. Перад выганам жывёлы на пасьбу—пасьбішча трэба агледзіць і ачысьціць ад трупаў жывёлы, касцей, каменяў, шклянак і г. д.

5. Жывёлу перад выганам на пасьбішча трэба таксама агледзіць у прысутнасці ветурача.

6. Пасьбу жывёлы трэба ўжываць вольную—правільна арганізаваную, прычым ня трэба гнаць скаціну, а весці на пасьбу. Арганізацыя кармлення з-пад нагі зьяўляецца прыёмам вольнай пасьбы. Гэты прыём заключаецца ў тым, што пастух выстрайвае ў адну лінію жывёлу і ня пускае за гэту лінію пакуль ня будзе выедзена трава на адлегласці 2-3 шагоў, а затым яшчэ на шаг, на два і г. д. Жывёла звычайна хутка прывыкае к гэтаму прыёму вольнай пасьбы на добрых пасьбішчах.

3 пасьбы к канцу дня ня трэба гнаць да хаты, а весці яе ціха і спакойна без шканьня і ўдараў.

7. Ужываць разьдзельную пасьбу жывёлы, адводзячы лепшыя і бліжэйшыя участкі пасьбішча маладняку і малочнай рагатай жывёле, лепшыя далёнія участкі коням і астатняй рагатай жывёле, а найбольш скудным участкам.

Для больш чыстага аб'яданьня пасьбішчых участкаў трэба ўжываць пасьбу авечак пасля скармліваньня участка буйнай рагатай жывёлай. Абавязкова ўжываць дасканальную раскідку гною, які астаўся пасля жывёлы на пасьбішчым участку, у гэты-ж дзень, як толькі жывёла пераходзіць на другі пасьбішчны участак.

8. Каб не вадзіць у гарачае надвор'е жывёлу да хаты з далёкіх пасьбішч, трэба адбудаваць хлявы-навесы на гэтых пасьбішчах. Магчыма ўжываць начную пасьбу ўсіх відаў жывёлы ў асобліва гарачае надвор'е.

9. Абавязкова правесці падкормку жывёлы ў скотным дварэ, калі пасьба ідзе на скудным пасьбішчы і жывёла не наедаецца.

10. Кожны год трэба вычышчаць ста-ячыя вадапоі (пруды), абгарадзіць вадапоі з мэтай адхіленьня магчымасьці і забруджваньня самой жывёлы. Недапускаць паласканьня бялізны, мачэньня ка-наплі, дёну і кіданьня трупаў жывёлы ў падапой, якім карыстаецца стада. Не карміць жывёлу адразу пасля сьвежай, сырой маладой травы, а пачакаўшы га-дзіны 2—3.

11. Ня пасьвіць зранку жывёлу па ма-ладой канюшыне, патакіх пасьбішчых ву-частках, дзе шмат шкодных траў (чамя-рыца, дурман, калужніца і г. д.). Ня-выконваньне гэтага вядзе к атручваньню жывёлы і захворваньню. Сытая жывёла менш падпадае гэтай небясьпецы. Жы-вёла тады абойдзе атрутную траву і ня так многа будзе есьці маладой канюшыны. Гэта значыць, што такія участкі трэба скарыстоўваць ня зранку, а к вечару.

12. Ня прымаць у стада жывёлы з боку без агляду ветурача, дзяржаць жывёлу ня менш 3 тыдняў пасля вэтагляду асобна. Пабудаваць скотныя могілкі. Паўшую ад заразьлівай хваробы жывёлу закопваць толькі на скотных могілках. Пры захворваньні жывёлы неадкладна зьвяртацца за вэтдапамогай.

Круглоў.

Дабіцца высокай удойлівасьці каро-
вы—галоўнейшая задача жывёлагадоўчых
калгасаў.

„Белакрыльнік“ — сурагат корму для жывёлы

Пад сурагатамі кармоў звычайна разумеюць такія кармы, з дапамогаю якіх гаспадар, у выпадку недахопу кармоў, увязвае кармавы балянс у сваёй гаспадарцы. Аднымі гэтымі кармамі карміць жывёлу нельга, бо яны змяшчаюць у сабе недастатковую колькасць спажывных матэрыяў. Скарыстоўваецца гэты корм як падспор'е да асноўнага корму. У выніку — эканомія ў асноўных кармах.

Шмат у каго пануе думка аб гэтых сурагатах, як аб „дробязі“. Гэты погляд памылковы. Папершае, некаторыя з гэтых сурагатаў жывёлы ядуць з вялікай ахвотай і яны (сурагаты) даволі багаты спажывнымі матэрыямі, і падругое — нарыхтоўка некаторых гэтых сурагатаў не патрабуе асобных затрат. Калгасы не павінны „цурацца“ гэтых сурагатаў, прынамсі ў час арганізацыйнага перыяду, калі заўсёды могуць быць усялякія цяжкасці ў кармовым пытанні.

На старонках часопісу „Шляхі калектывізацыі“ (№ 5 арт. „Цэлараз, як корм для жывёлы“) мы ўжо гаварылі аб адным такім сурагате. Працуючы ў экспедыцыі па абследаванні буйнай рагатай жывёлы БССР у 1929 г., нам прыходзілася сустракацца з выпадкамі карыстання, як кормам і шмат іншымі раслінамі, ня зусім звычайнымі са звычайнага пункту гледжання. Па шляху з Давыдаўкі ў Загор'е (Мазыршчына, Азарыцкі раён) нам сустракаліся вазы нагужаныя нейкай, відаць, балотнай раслінай. На наша запытанне сяляне адказалі, што яны вязуць „бабоўнік“ для свіней. Па іх словах яны часта спецыяльна ездзяць за „бабоўнікам“ і збіраюць яго па вільготных і нізкіх мясцох, альшаніках і тарфяніках. Дома „бабоўнік“ дробна сякуць і даюць свінням, якія ядуць яго з вялікай ахвотай. Часам страўліваюць „бабоўнік“ і ў мешанцы з вадой і высеўкамі.

Як сьведчаць сяляне, адмоўных бакоў пры кармленні свіней „бабоўнікам“ не назіралася. Свіньні заставаліся здаровымі. Якасьць прадукцыі таксама не пагоршылася.

Заехаўшы да старшыні Сярэдня-рудзенскай малочнай арцелі — даволі куль-

турнага гаспадара — на дварэ ў апошняга зноў знайшлі мы цэлыя кучы навезенага „бабоўніку“, які быў вызначаны для скармлівання свінням. Гэта ўсё гаворыць за тое, што расліна гэта дае даволі добрыя вынікі пры страўліванні яе свіннямі.

На балотах Мазыршчыны, ды і па ўсёй БССР „бабоўніку“ расьце шмат.

Бела рыльнік.

Вывад такі — трэба гэтую расліну скарыстаць, азнаёміўшы з ёю шырокія колы калгаснікаў. Батанічная назва гэтай расліны — „белакрыльнік балотны“ з сямейства аронікавых. Але ж у розных мясцовасцях яе завуць па-рознаму. На Магілёўшчыне яна завецца „жытніца“, у б. Цьвярскай губ. „лягушачнікам“, у б. Аланецкай губ. „вадзяны карань“, на Мазыршчыне „бабоўнік“, у некаторых другіх месцах „хлебнік“ і інш.

Расліна гэтая мае паўзучае, членістае, тоўстае карнявішча, з якога данізу адходзяць кальцом вярхоўкападобныя карані і 2—3 буйных глянцавітых шырокіх

ра—на дварэ ў апош
цы цэлыя кучы нава
кі бы вызначаны
сьвіньням. Гэта ўсё
што расьліна гэта дэ
вынікі пры страўні
х Мазыршчыны, дні па
тэму" расьце шмат.

Бел рытлік.

—трэба гэтаю расьліну
шмат з ёю шырокіх
бятанічная назва гэтай
рытліка балотны з сь
Але ж у розных мес
вуч па-рознаму. На
на завешча „жытніца“
губ. „лігушачнік“
губ. „вадзяны корань“
„бабоўнік“, у некатор
х „хлебнік“ і інш.
гэта мае паўзучае, глян
жэ, з якога даюць
ьдом варужкадобны
жуйных глянцавітых шыро

Даяркі камуны „Праца“, Каралінскі раён.

сэрцавідных лісты. Кветкі сабраны ў пачатку з асабістым крыючым лістом. Гэты чахол з унутранага боку срабрыстага колеру, а з надворнага—зялёнага. Кветкі белыя, плады чырвоныя, ягады атрутныя, бываюць пакрыты студзяністай матэрыяй. Расьліна расьце ў стаячай вадзе, на балотах, па вязкіх берагох прудоў, рэчак і г. д. Цвіце з паловы мая да канца чэрвеня.

На мясцох брыгадам масавага вопытнаства і рацыяналізацыі трэба прыглядаецца бліжэй да гэтай расьліны і паставіць над ёю досьледы з тым, каб у выпадку станюўчага адказу на запытаньне прыгоднасьці яе ў якасьці корму, арганізаваць масавы збор і нарыхтоўку гэтай расьліны.

А. М. Сяргееў.

Перапіска з селькорамі.

Савіцкаму (Рагачоўскі раён). Ваш допіс „Арганізуем сьвінаводныя фэрмы“ ня пойдзе. Вы толькі напісалі аб тым, што арганізаваліся сьвінаводныя фэрмы, а як яны працуюць, як у іх унядраецца зьдзельшчына—аб гэтым не ўказалі. Пішэце як працуюць сьвінаводныя фэрмы вашага раёну.

Снытко (Магілёў). Артыкул „Радыефікаваны калгас“ ня пойдзе. Вы ў сваім артыкуле ахапілі шмат тэм і ні з адной

ня справіліся. Бярэце лепш менш тэм і лепш іх апрацоўвайце.

Самцэвічу (Барысаў). Артыкул „Задачы краязнаўчых арганізацый у падрыхтоўцы к правядзеньню другой бальшавіцкай вясны“, „Калгаснае будаўніцтва і савецкае краязнаўства“ ня пойдуць. Аб гэтым ужо было зьмешчана ў папярэдніх нумарох нашай часопісі,

Артыкул „Калектывізацыя ўзмацняе абароназдольнасьць краіны“ таксама ня пойдзе, вельмі няўдалы набор слоў.

Адказы на запытаньні.

Канькову Пятру (Шклоўскі раён, Гарадзішчанскі сельсавет)

Запытаньне: Калгасы імя Сьвярдлова і Дзяржынскага ня прымаюць новыя бядняцка-серадняцкія гаспадаркі ў калгас таму, што ідзе сяўба. Ці правільна паступаюць гэтыя калгасы?

Адказ: Памянёныя вамі калгасы і ў першую чаргу праўленьні гэтых калгасаў бязумоўна паступаюць няправільна. Праўленьні калгасаў, якія адмаўляюць беднякам і сераднякам у прыёме іх у калгасы, дапамагаюць кулаку ў яго барацьбе супроць калектывізацыі. Пэрыяд сяўбы, ці ўборкі трэба самым шырокім парадкам выкарыстоўваць для ўзмацненьня тэмпаў суцэльнай калектывізацыі і на гэтай аснове ліквідацыі кулацтва як клясы.

Вашы прапановы—адвесьці зямлю для вёскі ў 250 гаспадарак, якая не ўвайшла ў калгас, у такім месцы, каб ім трэба было перасяліцца і гэтым самым прымусяць іх увайсці ў калгас—зьняўляецца няправільнымі. Калі так рабіць, гэта значыць рабіць перагібы і зрываць калектывізацыю, а гэтым самым дапамагаць кулаку ў яго барацьбе супроць калгаснага руху. Не адміністраваць трэба, а весьці шырокую растлумачальную работу сярод беднякоў і сераднякоў—аднаасобнікаў—за хутчэйшы іх пераход на шлях калектывізацыі, бязьлітасна змагаючыся з кулаком і яго агентамі—апартуністамі.

Селькоры!

Дасылайце ў рэдакцыю часопісі „Шляхі Калектывізацыі“ прапановы да Ўсебеларускага зьезду рабселькораў па пытаньню, як найлепш арганізаваць выданьне шматтыражкі і насыценгазэты ў калгасах, саўгасах і МТС, як лепш паставіць работу сярод селькораў.

Адказныя рэдактары: Міцькоў.
Н. Міхайлаў.

Заказ № 1066.

5.000 экз.

Галоўлітбел № 1122

Друкарня імя Сталіна.

Пашырым падпіску на газэту „КАЛГАСЬНІК БЕЛА- РУСІ“ і часопіс „ШЛЯХІ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ“.

Кожны раён павінен зараз-жа разгарнуць належную работу за выкананьне
вызначаных кантрольных заданьяў на газэты і часопісі.

Р а ё н	Газэта „Колгась- нік Бел.“	Часопіс „Шляхі Калекты- візацыі“	Р а ё н	Газэта „Колгась- нік Бел.“	Часопіс „Шляхі Калекты- візацыі“
Азарыцкі	600	40	Лельчыцкі	550	40
Аршанскі	1500	110	Лезьнянскі	950	65
Асіповіцкі	600	60	Лепельскі	2500	85
Асьвейскі	675	52	Лоеўскі	1150	65
Бабруйскі	1000	100	Любаньскі	800	40
Багушэўскі	800	80	Ляднянскі	450	53
Барысаўскі	1000	80	Магілёўскі	1600	135
Бешанковіцкі	1000	92	Мазырскі	1150	90
Брагінскі	1500	80	Межанскі	600	55
Быхаўскі	1000	70	Менскі	2250	103
Буда-Кашалёўскі	900	40	Мсьціслаўскі	1900	130
Бягомльскі	1500	120	Нараўлянскі	900	63
Бялыніцкі	1200	90	Парыцкі	1000	80
Бярэзінскі	950	70	Плешчаніцкі	1250	90
Веткаўскі	1600	65	Полацкі	1750	105
Ветрынскі	750	45	Прапойскі	1250	70
Валынцэўскі	1200	80	Пухавіцкі	1150	85
Віцебскі	1500	90	Пятрыкоўскі	1100	65
Вульскі	1200	85	Рагачоўскі	1300	90
Вузьдзенскі	600	60	Расьнянскі	825	60
Вулацкі	1300	80	Расонскі	950	55
Высочанскі	1150	60	Рэчыцкі	1100	70
Гаралокі	800	55	Севенскі	1900	140
Горацкі	1500	105	Сіроцінскі	1500	100
Гомельскі	1350	45	Слуцкі	1650	95
Глускі	1000	70	Смялявіцкі	900	65
Грэскі	1000	72	Старобінскі	900	55
Дрыбінскі	850	66	Сурацкі	900	68
Дрысенскі	700	68	Сьвіслацкі	750	57
Дубровенскі	1050	90	Сьмілавіцкі	700	52
Жлобінскі	1000	55	Стара-Дароскі	800	60
Журавіцкі	750	42	Талачынскі	1500	110
Жыткавіцкі	750	55	Тураўскі	850	70
Заслаўскі	900	40	Уваравіцкі	850	30
Камарынскі	900	40	Холопеницкі	1000	95
Капаткевіцкі	500	40	Хоцімскі	1500	90
Каралінскі	1000	70	Хойніцкі	1100	50
Кармянскі	1250	100	Церахоўскі	1500	60
Касьцюковіцкі	3150	165	Чачэрскі	750	30
Клімавіцкі	3500	85	Чарэйскі	1000	110
Клічаўскі	700	65	Чашніцкі	1000	75
Копыльскі	1100	95	Чавускі	1300	105
Копыскі	1200	100	Чачэвіцкі	350	30
Коханаўскі	1250	120	Чырвонапольскі	950	90
Койданаўскі	2000	95	Чэрвенскі	750	53
Круглянскі	1300	95	Чырвона-Слабодз.	800	35
Крупскі	600	65	Чэрыкаўскі	1600	92
Крычаўскі	1500	85	Шклоўскі	1500	100
Лагойскі	1150	60	Юравіцкі	600	35

Калгасцэнтр БССР

Ч Ы Т А Ч Ы

Апошні тэрмін здачы падпіскі на газэту „КАЛГАСЬНІК БЕЛАРУСІ“, на часопісы „ШЛЯХІ
КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ“, ПАЛЯЎНІЧЫ БЕЛАРУСІ і „КААПЭРАЦЫЯ БССР“ 23 чысла кожнага месяцу.
Падпіску здавайце ў бліжэйшыя паштовыя аддзяленьні, альбо лістаносцу. Сваячасовая задача
падпіскі гарантуе акуратную дастаўку.

Выдавецтва ЦК КП(б)Б

Падпісвайцеся
— НА ЧАСОПІС —

Падпісвайцеся
— НА ЧАСОПІС —

„ШЛЯХІ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ“

Орган Наркамзему і Калгасцэнтру БССР. Выдавецтва
ЦК КП(б)Б „Калгасьнік Беларусі“

Часопіс шырока асвятляе пытаньні калекты-
візацыі сельскай гаспадаркі, жыцьцё і працу
саўгасаў, камун, арцеляў, вытворчых таварыстваў

Кожная калектыўная гаспадарка, кожная вёска
павінны выпісваць часопіс. Кожны калгасьнік,
кожны бядняк і сярдняк павінен чытаць

ЧАСОПІС „ШЛЯХІ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ“

ЧАСОПІС РЭГУЛЯРНА ВЫХОДЗІЦЬ ДВА РАЗЫ Ё МЕСЯЦ НА 32-Х
СТАРОНКАХ З ШМАТЛІКІМІ ФОТА-ЗДЫМКАМІ І КАШТУЕ ЁСАГО ТОЛЬКІ:

На 1 год — 24 нумары.	.	.	3 руб.
„ 6 мес.—12 „	„	.	1 „ 50 к.
„ 3 „ — 6 „	„	.	— — 75 „
„ 1 „ — 2 „	„	.	— — 25 „

Падпіску здавайце на пошту альбо лістаносцу

Адрас рэдакцыі часопісу:
г. Менск, Савецкая, 68, 2-гі паверх.